

Policaiti zatkli dvoch vykrádačov a vysvetlili značky pri dverách

Všímavosť vie dolapiť zlodēja

Text: Lucia Marcinátová

Značky pri dverách do bytu, písmenká TU, nápisy, značenia. Po tom, ako bratislavskí policajti vydali tlačovú správu, že zloději si značkujú byty a vchodové dvere perom, objavili sa v Dúbravke viaceré hlásenia. A nie z jedného domu či ulice, ale hneď z niekoľkých, v rôznych lokalitách. Keď sa k tomu pridala správa, že najviac vlámaní do bytov je práve v štvrtom bratislavskom okrese, znepokojenie Dúbravčanov rástlo.

Mierne vydýchnutie prišlo s dvomi správami. Polícia najskôr potvrdila, že hlásené dúbavské odkazy pri dverách nesúvisia s vykrádaním a o pár dní neskôr chytila tesne „po akcii“ dvoch vykrádačov bytov.

„Zistili sme, že spomínané značenia na stene pri vchodových dverách do bytov nemali priamy súvis s trestnou činnosťou páchatelov,“ priblížil Michal Szeiff, bratislavský policajný hovorca. „Toto značenie používali rôzne subjekty pri svojej podnikateľskej činnosti, pričom o týchto svojich aktivitách neinformovali správcov domov a ani samotných vlastníkov.“

Polícia hovorí o veľkej spätnej väzbe obyvateľov, ľudia posielali fotografie značiek, správy k prevereniu. „Prijali sme aj množstvo informácií, ktoré vyšetrovateľom pomohli pri objasňovaní a pátraní po páchateloch,“ dodal Szeiff.

Dvoch vykrádačov bytov z Gruzínska policajti chytili na Sološnickej ulici, krátko po tom, ako sa vlámali do bytu v Petržalke. Odcudzili v ňom malý trezor s hotovosťou a šperky.

V rámci vyšetrovania polícia zistila, že dolapení zloději stoja aj za vykradnutím bytu na konci marca na Tranovského ulici v Dúbravke. Aj tu odcudzili šperky. Vyšetrovanie v súvislosti s vlámaniami a chytenými zlodějmi naďalej pokračuje.

Viac na 5. strane

Do súťaže sa dá prihlásiť mailom, poštou, osobne do konca mája

Máš talent? Ukáž ho Dúbravke

Mestská časť Bratislava-Dúbravka a Dom kultúry Dúbravka vyhlasujú súťaž s názvom Dúbravka hľadá talenty. Ide o voľné pokračovanie vlnajúcej premiéry - súťaže, ktorá sa konala pod menom Dúbravka hľadá hudobné talenty. Tento ročník nebude venovaný len hudbe, ale aj iným oblastiam umenia, a o víťazovi nerozhodne hlasovanie ľudí na sociálnej sieti, ale odborná porota. Nie je tak potrebné natáčanie a zasielanie videí.

„Základným cieľom je vyhľadanie a podpora dúbravských talentov,“ hovorí za organizátorov Ľubo Navrátil, vedúci oddelenia kultúry. „Súťaž sa týka aj pohybových, akrobatických športových a iných aktivít, ktoré možno zmysluplne a atraktívne prezentovať na pódiu veľkej sály domu kultúry.“

Ak žongluješ, stepuješ, spievaš či breakuješ, prihlásiť sa môžeš cez dotazník, ktorý nájdeš na stránke www.dubravka.sk. Prihlášky sa budú dať posielat' do 31. mája, a to buď mailom na navratil@dubravka.sk, alebo doniesť osobne či doručiť poštou na adresu Dom kultúry Dúbravka, Saratovská 2898, 841 02 Dúbravka s označením Dúbravský talent.

Po uzávierke prihlášok 31. mája organizátori súťaže rozhodnú, koľko kôl castingov, čiže predvádzania talentov, zorganizujú. Odborná porota potom vyberie, kto sa predstaví na finálovom Hviezdnom večeri talentov Dúbravky. (lum)

O prijatí detí do materských škôl rozhodnú riaditeľky do 15. júna

Aj materské školy už majú svoje obvody

Text: Lucia Marcinátová

Elektronický zápis detí do materských škôl v školskom roku 2022/2023 sa začne 1. a potrvá do 20. mája 2022. Novinkou sú spádové materské školy podľa ulíc, ktoré sú viazané na trvalý pobyt dieťaťa.

Už šiesty rok mestská časť Bratislava-Dúbravka zapisuje deti do materských škôl elektronicky. Stačí kliknúť na web mestskej časti www.dubravka.sk a do 20. mája vyplniť elektronický formulár. Nájsť sa dá na webe v sekcii: Potrebujem vybaviť – Školstvo, vzdelávanie a šport-Prijatie dieťaťa do materskej školy. Žiadosť potom treba potvrdiť u lekára a odovzdať riaditeľke vybranej materskej školy v určený termín.

Tento postup zápisov mestská časť zaviedla s cieľom zrýchlenia a zefektívnenia postupov.

Žiadosť osobne do jednej materskej školy

Zákonný zástupca dieťaťa elektronický formulár vyplní a odošle. Na základe toho na kontaktné e-mailové adresy dostane potvrdzujúcu správu. Ak by potvrdzujúca správa neprišla, je treba osloviť útvar informatiky mailom anna.kupkova@dubravka.sk alebo telefonicky na čísle 02/69202507. Bližšie informácie poskytne tiež školský úrad na čísle 02/6010 1158.

V prílohe potvrdzujúceho e-mailu je žiadosť, ktorú zákonný zástupca vytlačí a zanesie ošetrojúcemu lekárovi na potvrdenie zdravotnej spôsobilosti dieťaťa, ako aj doplnenie údajov o povinnom očkovaní dieťaťa. Potvrdenú a podpísanú žiadosť následne odnesie riaditeľke tej materskej školy, ktorú uviedol v žiadosti ako prvú v poradí.

Riaditeľky materských škôl budú preberať žiadosti osobne v stredu a vo štvrtok 25. a 26. mája 2022 od 15.00 do 17.00. Žiadosť zaevidujú a do 15. júna 2022 zašlú rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa. Preberanie žiadostí bude prebiehať bez detí. V prípade, že rodičia registráciu elektronicky nevyplnia, neskôr to na základe odovzdanej prihlášky na predprimárne vzdelanie urobí riaditeľka materskej školy, kde rodič žiadosť odovzdá.

Na zápis zákonný zástupca potrebuje aj občiansky preukaz na nahliadnutie pre riaditeľku materskej školy a rodný list dieťaťa. Ak ide o dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zákonný zástupca predloží i vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Tisícka detí v 12 materských školách

Dúbravka je zriaďovateľom dvanástich materských škôl so 48 triedami. Aktuálne navštevuje materské školy 1059 detí. Podľa vlnajšej novely zákona je pre dieťa, ktoré dosiahne päť rokov veku do 31. augusta 2022, predprimárne vzdelávanie povinné. Prednostne sa tiež musia prijať deti, ktoré dovŕšili vek šesť rokov, ale nedosiahli školskú zrelosť, čiže pokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania.

Do materskej školy sa spravidla prijíma dieťa od troch rokov veku. Prioritou mestskej časti je prijať všetky dúbravské deti, ktoré dovŕšia tri roky k 31. augustu 2022. Dobrou správou je, že aj vďaka otvoreniu dvoch nových materských škôl v Dúbravke sa to v posledných rokoch podarilo. Pri prijímaní zaväži, okrem veku dieťaťa, i súrodenec v materskej škole.

Päťročné deti povinne do materskej školy

Vlnajšia novela školského zákona priniesla so sebou aj povinnosť navštevovať materskú školu pre deti, ktoré dovŕšia päť rokov do 31. augusta pred začiatkom školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole. Rodič je povinný také dieťa zapísať do materskej školy na plnenie predprimárneho vzdelávania, pričom príspevok na pobyt päťročného dieťaťa v materskej škole neplatí.

Novinkou v súvislosti s materskými školami je spádovosť s príslušnými názvami ulíc. Na poslednom miestnom zastupiteľstve dúbravskí poslanci schválili k tejto novele všeobecne záväzné nariadenie. Vychádza zo zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a určuje spádové materské školy pre deti s trvalým pobytom v mestskej časti.

Povinné predprimárne vzdelávanie plní dieťa v materskej škole v obci, v ktorej má trvalý pobyt, teda v spádovej materskej škole. Rodič môže vybrať aj inú materskú školu, do ktorej riaditeľ dieťa prijme len vtedy, ak je voľná kapacita. V spádovej materskej škole podľa trvalého pobytu má dieťa predprimárne vzdelávanie garantované. Riaditeľ spádovej materskej školy preto na povinné predprimárne vzdelávanie prednostne prijíma deti s trvalým pobytom v danej obci.

V súvislosti s povinným predprimárnym vzdelávaním pre deti, ktoré majú jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky, môže rodič požiadať o individuálne vzdelávanie pri splnení zákonných podmienok. Rozhoduje o ňom riaditeľka vybranej materskej školy. Dôvodom pre individuálne vzdelávanie môže byť zdravotný stav dieťaťa, alebo žiadosť zákonného zástupcu, rodiča. Aj rodičia detí, ktorí chcú riešiť vzdelávanie svojho dieťaťa individuálne, musia dieťa zapísať v stanovenom termíne do 20.mája 2022.

Zápis do MŠ

Od 1. mája - 20. mája vyplniť online formulár - www.dubravka.sk v sekcii: Potrebujem vybaviť – Školstvo, vzdelávanie a šport - Prijatie dieťaťa do materskej školy. Žiadosť potvrdiť u lekára.

25. a 26. mája od 15.00 do 17.00 - potvrdenú a podpísanú žiadosť osobne odniesť riaditeľke vybranej materskej školy

Materské školy v Dúbravke

1. Materská škola, Bazovského 4 - Batkova, Bazovského, Červeňákova, Janka Alexiho, Landauova, Violy Valachovej

2. Materská škola, Bullova 2 - Bullova, Harmincova, Húščavova, Lipského, Ľ. Zúbka, Polianky, Pri štadióne

3. Materská škola, Cabanova 44 - Cabanova, Homolova, Kristy Bendovej, Martina Granca, Tranovského, Moyšova

4. Materská škola, Damborského 3 - Bagarova, Beňovského, Bošániho, Damborského, Nemčíkova.

5. Materská škola, Fedákova 1 - Fedákova, Oskorušova, Pekníkova, Pod záhradami, Repašského, Saratovská č. 1,5,7, Žatevná

6. Materská škola, Galbavého 5 - Galbavého, Jura Hronca, Chrobákova, Jána Valaštána Dolinského, Koprivnická, Plachého, Považanova, Strmé sady, Strmý bok, Talichova, Tavarikova osada, Tulipánova, Vendelínska

7. Materská škola, Nejedlého 8 - Agátova, Dúbravčická, Na Vrátkach, Nejedlého 1 až 16, 18, 20, Pri hrubej lúke

8. Materská škola, Ožvoldíkova 15 - Gallayova, Karola Adlera, Ožvoldíkova

9. Materská škola, Pri kríži 11 - Brižitská, Čiernohorská, Jadranská, Kajerka, K horánskej studni, Novodvorská, Popovová, Pri kríži, Saratovská č. 15,17,19, Štepná

10. Materská škola, Sekurisova 10 - Drobného párne č. 2 až 24, Nejedlého nepárne č. 17 až 73, Saratovská č. 8 až 28, Sekurisova

11. Materská škola, Švantnerova 1 - Bezekova, Bujnáková, Hanulova, Klimkovičova, Kudláková, M. Sch. Trnavského, Sokolíkova, Švantnerova, Zahradkárská

12. Materská škola, Ušiakova 1 - Bilíkova, Dražická, Drobného nepárne č.1 až 27, Kpt. Rašu, Lysáková, Saratovská č. 2,4,6, Trhová, Ušiakova

Riaditeľka Silvia Gabrielová: Každé dieťa má byť posudzované individuálne

Dieťa v materskej škole netuší, že v hre prebieha učenie

Zhovárala sa: Danka Šoporová

Pred nástupom do školy sa rodičia často stretávajú s pojmom školská zrelosť. To znamená, či dieťa dosiahlo taký stupeň vývoja, aby zvládlo prechod na školskú dochádzku bez väčších problémov. Pokiaľ je predškôlak dostatočne samostatný a má potrebnú sebadôveru, nemal by mu robiť prestup do základnej školy, ako aj opätovné zdržiavanie sa v novom prostredí bez prítomnosti rodičov, žiadny problém. Ako mu môžu jeho najbližší pomôcť pri adaptácii, sme sa opýtali u riaditeľky Materskej školy Sekurisova SILVIE GABRIELOVEJ.

Zmenili sa deti počas vašej pedagogickej kariéry? Ak áno, v čom tkvejú najväčšie zmeny v ich správaní?

Vývoj spoločnosti v značnej miere ovplyvňuje i vývoj osobnosti dieťaťa. V súčasnej dobe sú deti aktívnejšie, digitálne a informačne viac gramotné a autonómne vo verbálnom prejave, keď to porovnáme s minulosťou. Na druhej strane, v materskej škole pozorujeme nárast problémov v logopedickej oblasti i v správaní detí.

Do akej miery má materská škôlka aj vzdelávať? Z čoho konkrétne pozostáva príprava predškôlakov na ich novú, životnú etapu?

Materská škola je prvým školským prostredím v živote dieťaťa predškolského veku. Predprimárne vzdelávanie poskytuje dieťaťu vzdelávanie prostredníctvom jeho najprirodzenejšej potreby – a tou je hra. Dieťa netuší, že v hre prebieha učenie, ktoré mu premyslenou organizáciou poskytujú pedagogickí zamestnanci. Deti predškolského veku sa pripravujú na vstup do základnej školy počas celého obdobia predprimárneho vzdelávania. Denne získavajú kompetencie na elementárnej úrovni, potrebné na prípravu procesu učenia sa v základnej škole. Materská škola im poskytuje kompetencie v oblasti socio-emocionálnej, kognitívnej, v sebaobslužných činnostiach. Absolvent predprimárneho vzdelávania by mal byť samostatný na veku primeranej úrovni, mal by mať optimálnu sústredenosť pri činnostiach (potrebnú pre sústredenosť na vyučovacej hodine), mal by vedieť ovládať svoje správanie na

požadovanej úrovni, mať prehľad poznatkov na elementárnej úrovni, byť sociálne a emocionálne vyspelý. K uvedenému by som doplnila aj potrebu slovných zásob na úrovni 5 – 6-ročného dieťaťa, používanie jednoduchých viet a súvetí, dôležitá je tiež primeraná verbalizácia.

Stáva sa, že ako pedagógovia usúdite, že dieťa nie je na nástup do školy ešte pripravené? Čo nasleduje? Respektíve, čo predchádza tomuto poznatku?

Pedagogickí zamestnanci z odborného hľadiska posudzujú stav pripravenosti detí na vstup do základnej školy. Pokiaľ z pohľadu pedagóga nie je pripravenosť dieťaťa na vstup do základnej školy postačujúca, konzultuje túto skutočnosť so zákonným zástupcom dieťaťa a poskytne mu odborné rady, v ktorých oblastiach je potrebné posilniť prípravu v domácom prostredí. Pedagóg v rámci pedagogickej diagnostiky posúdi, v ktorých konkrétnych oblastiach dieťa nedosahuje pozitívne výsledky. Spolupráca materskej školy s rodinou hrá v tomto smere významnú úlohu v prospech dieťaťa. Spravidla v mesiaci marec Centrum poradenstva a prevencie robí depistáž školskej pripravenosti, ktorú dieťa absolvuje na základe odporúčania pedagógov a na základe súhlasu zákonného zástupcu. Po jeho vyhodnotení odborným zamestnancom (psychológom) zákonnému zástupcovi doručí výsledky. V prípade, že sú neuspokojivé, psychológ pozve rodinu na stretnutie v priestoroch centra a odporučí ďalší postup. Ak centrum odporučí zákonnému zástupcovi, aby dieťa pokračovalo v predprimárnom vzdelávaní, zákonný zástupca doručí materskej škole súhlasné stanovisko lekára pre deti a dorast, súhlasné stanovisko Centra poradenstva a prevencie a informovaný súhlas zákonného zástupcu, na základe ktorých riaditeľ materskej školy vydá rozhodnutie o pokračovaní dieťaťa v predprimárnom vzdelávaní. Konkretizovať problémové oblasti, na základe ktorých deti pokračujú v predprimárnom vzdelávaní ďalší školský rok, je náročné, keďže každé dieťa je osobnosť, ktorá má byť posudzovaná individuálne.

Dnes nie je výnimkou, že aj predškolské deti sa hrajú s tabletmi a počítačmi. Je to v rámci ich napredovania prínosom, alebo skôr naopak?

Ako som už spomínala, deti 21. storočia sú mimoriadne informačno-digitálne gramotné. Z pohľadu procesu učenia sa v základnej škole je výhodou informačná dostupnosť, na druhej strane odborná verejnosť tvrdí, že deti menej komunikujú, vytráca sa písané písmo. Digitálne technológie nás v súčasnosti obklopujú a vyžadujú potrebu ich ovládania. Poznám rodiny, ktoré majú stanovené pravidlá časového priestoru, ktorý majú deti vyhradený na hru s tabletmi, počítačmi. Rodičia najlepšie vedia posúdiť, či je hra detí s digitálnymi technológiami vhodná, a do akej miery.

Pre deti, ale aj ich rodičov, býva prechod do školy významnou udalosťou. Dá sa na ňu adekvátne pripraviť? Z čoho by takáto príprava mala pozostávať a kedy ju spustiť?

Obdobie ukončenia predprimárneho vzdelávania a nástup na primárne vzdelávanie by malo byť pre dieťa obdobím plynulého prechodu. Dieťa sa musí adaptovať na nové školské prostredie, začiatok novej etapy v jeho živote. Z môjho pohľadu by malo byť dieťa dostatočne informované, čo sa od neho v základnej škole očakáva, čo získa - a to v pozitívnom slova zmysle. Rodičia tu opäť zohrávajú dôležitú rolu v názore, v pohľade na školské vyučovanie. V materskej škole, v rámci spolupráce so základnou školou, organizujeme spoločné stretnutia s rodičmi detí, návštevu detí na školskom vyučovaní, aby deti poznali reálny obraz školského

prostredia. „Na školu“ sa môžu deti doma s rodičmi zahrať. Dieťa by malo mať na konci predškolského veku pozitívny obraz na budúce školské prostredie, čo považujem za veľmi dôležité pri prechode na iný stupeň vzdelania.

Akonáhle rodičov upozorníte na problém či konkrétne body, na ktorých treba s dieťaťom pred jeho nástupom do školy zapracovať, s akými reakciami sa obvykle stretávate? Zapájajú sa rodičia aktívne do hľadania riešení?

Nepoznám rodiča, ktorý by chcel pre dieťa zle....každý sa mu snaží pomôcť a vychovať z neho dobrého človeka, poskytnúť mu dobré vzdelanie i morálne hodnoty. Počas mojej pedagogickej praxe som sa doposiaľ stretla s rodičmi, ktorí prejavili záujem o odborné rady, spoluprácu v zmysle pomôcť dieťaťu. Spoločne hľadáme a nachádzame riešenia, ktoré vedú k progresu dieťaťa. Rodičom na naše odporúčanie ponúkame metodický materiál, ktorý dieťa vypracuje v domácom prostredí, poskytujú nám spätnú väzbu a pre nás je potešením, keď pozorujeme, že dieťa spoločným úsilím napreduje.

S čím mávajú, v rámci adaptácie, najväčšie problémy?

Ak hovoríme o adaptácii na prostredie materskej školy, u každého dieťaťa daný proces prebieha individuálnym spôsobom. Podľa súčasnej právnej úpravy adaptačný proces trvá najviac tri mesiace. Počas uvedeného obdobia sa od dieťaťa očakáva, že počas pobytu v materskej škole bude schopné byť bez rodičov tak, aby neplakalo, rešpektuje stanovené triedne pravidlá, správa sa na veku primeranej úrovni. Už v krátkom období po nástupe detí do materskej školy vieme odhadnúť, do akej miery bude adaptácia dieťaťa úspešná. Pozorujeme rozdiely u detí, ak navštevovali pred nástupom do materskej školy detské centrá či jasle. Tieto deti sa skôr adaptujú na prostredie materskej školy, nakoľko už majú skúsenosť so sociálnym prostredím. Počas praxe som sa stretla aj s takými deťmi, u ktorých adaptácia začala v norme a až neskôr sa objavili ťažkosti. Proces adaptácie je veľmi dôležitý a my dospelí máme byť deťom aj v tomto smere nápomocní. Je dôležité rozprávať deťom o škôlke v pozitívnom slova zmysle, ísť na prechádzku okolo škôlky, je fajn poznať a stretnúť sa so škôlkarom...

Mestská ubytovňa získala mimoškolský program pre mladých

Budúcnosti INAK aj vo Fortune

Ubytovňa Fortuna. Mnohí poznajú jej názov, vedia, kde sídli, no nevedia presne, ako to vyzerá za jej bránami a pre koho slúži. Fortuna na Agátovej ulici je ubytovacím zariadením hlavného mesta. Poskytuje prechodné ubytovanie, prioritne rodinám a osamelým rodičom s nezaopatrenými deťmi bez zabezpečenia bývania. Ubytovanie tu nachádzajú aj odchovanci detských domovov po ukončení ústavnej starostlivosti do 35 veku, týraní ľudia či obeť domáceho násillia po písomnom doporučení krízového strediska.

Text: Lucia Marcinátová

Zloženie ľudí v ubytovni Fortuna na Agátovej je pestré, často sa mení, no značnú časť tvoria deti a mladí ľudia. Aj preto sa mestské ubytovacie zariadenie zapojilo do inovatívneho mimoškolského programu, zameraného na rozvoj zručností budúcnosti. Ide o program s názvom Budúcnosť INAK, ktorý vznikol v spolupráci s Nadáciou Pontis a prebieha už v Trnave a vo Zvolene. Zapojením sa vo Fortune sa tak k dvom mestám pridala aj Bratislava. V ubytovni pôjde o pilotné testovanie.

Cieľom programu je formovať a podporovať mäkké i digitálne zručnosti, umožniť deťom spoznať vlastný potenciál, naučiť sa pracovať s technológiami a byť aj nositeľmi pozitívnej zmeny vo svojom okolí. Nadácia Pontis vytvorila program v spolupráci s renomovanými odborníkmi na vzdelávanie.

Príležitosť pre mladých

Slovenskí tínedžeri nemajú sebavedomie aktívne prispievať k riešeniu problémov, vyplýva to z výsledkov testovania OECD*. Budúcnosť INAK sa preto zameriava už na žiakov základných škôl a poskytuje priestor na rozvoj ich schopností, zručností a potenciálu, bez ohľadu na prostredie, z ktorého pochádzajú.

„Účastníčky a účastníkov podporujeme, aby vytvorili vlastnú sociálnu inováciu, teda riešenie na problém, ktorý vidia vo vlastnom okolí. Aj žiak základnej školy môže prispieť k rozvoju svojho regiónu, či vyriešiť problém v miestnej komunite. Stačí mu dať iba príležitosť,“ hovorí Daniela Kellerová, senior programová manažérka Nadácie Pontis. Nadácia poskytla Fortune tréningy pre pracovníkov s mládežou, pracovné listy a možnosť zúčastňovať sa na výletoch i ďalších aktivitách.

Program umožňuje deťom zdokonaľiť sa v digitálnych zručnostiach, ako napríklad programovanie prostredníctvom mini počítačov – micro:bitov. Deti môžu tiež absolvovať návštevy lokálnych firiem aj webinárov s inšpiratívnymi osobnosťami zo sveta biznisu, vedy, kultúry.

Hostkami a hosťom už boli napríklad astrobiologička Michaela Musilová, zakladateľ Martinusu Michal Meško, Lucia Šicková, spoluzakladateľka Pixel Federation, Martin Menšík z portálu Profesia a iní.

Do júna skúšobne

Ubytovňa Fortuna bude viesť program Budúcnosť INAK vo vlastnej réžii. Na úvod bude otvorený pre ubytovaných, neskôr uvažuje o jeho sprístupnení deťom z okolia.

„Vďaka programu Budúcnosť INAK môžu naši mládežníci vo veku 13 – 15 rokov nadobudnúť cenné vedomosti. Rozšíria si obzory z oblastí nových technológií, mäkkých zručností aj

podnikania, a to všetko hravou formou,“ dodáva Matúš Ferenčík zo sekcie sociálnych vecí magistrátu, pod ktorú mestská ubytovňa Fortuna spadá.

V rámci pilotnej, skrátenej verzie, bude program trvať šesť mesiacov, do júna tohto roka. Účastníci už majú za sebou niekoľko stretnutí a z online prostredia sa pomaly presúvajú aj do klubovne ubytovne.

S technikou pomôže Fortune Slovak Telekom, čím vznikla spolupráca troch sektorov – mestskej ubytovne, Nadácie Pontis a súkromníka. Spoločnosť daruje ubytovni sadu minipočítačov, vďaka ktorým môžu mladí ľudia rozvíjať digitálne zručnosti.

Po skončení skúšobnej prevádzky a vyhodnotení úspešnosti projektu Fortuna plánuje v tomto programe naplno pokračovať od 1. septembra tohto roku počas nasledujúcich troch ďalších.

Budúcnosti INAK

Mimoškolský program pre mladých vo veku od 11 do 15 rokov.

Trojročný, vysoko kvalitný program na rozvoj podnikavosti, digitálnych a mäkkých zručností.

Viac na www.buducnostinak.sk

Terminál sľubujú o rok

Takmer osem miliónov eur. Na toľko ministerstvo dopravy odhaduje výstavbu nového terminálu integrovanej dopravy Lamačská brána, ktorý by mohol pomôcť doprave Dúbravky, Lamača i Devínskej Novej Vsi. Začiatkom apríla miesto výstavby obzrel a projekt predstavil aj minister dopravy Andrej Doležal.

Terminál integrovanej dopravy, takzvaný TIOP, je prestupný terminál, na ktorom sa križujú železnice s ostatnými druhmi verejnej dopravy. V Bratislave by mali v blízkom čase začať s výstavbou dvoch – jeden vo Vrakuni a druhý v Dúbravke. Stavebným prácam predchádza ešte vypracovanie projektovej dokumentácie, zmluvy so zhotoviteľmi sú už podpísané.

Súčasťou terminálu Lamačská brána, ktorý sa týka Dúbravky, je vybudovanie dvoch nástupíšť na dvojkolajovej trati, teda smerom do Devínskej Novej Vsi aj do Lamača, severne od dúbavského sídliska medzi ulicou Agátová a cestou II/505.

Pribudne tiež samoobslužný terminál na nákup lístkov, informačný i kamerový systém. Projekt počíta aj s predĺžením Saratovskej ulice, ktorá má ísť popod železničnú trať novým

mostom či tunelom, a napojí sa na existujúcu infraštruktúru. Minister dopravy Andrej Doležal povedal, že v budúcnosti sa tu počíta aj s pristavením tretej koľaje.

Nové vlakové nástupiská v hlavnom meste by mali byť platené z eurofondov, výstavba by mala byť hotová do konca roku 2023. (lum)

TIOP

Terminál integrovanej dopravy – má umožniť prestup medzi koľajovou dopravou a MHD.

Plánované sú terminály – Vrakuňa a Lamačská brána (pri Boroch).

Dokončené by mali byť do konca roka 2023. (Zdroj: ŽSR)

Seniori na behu dobrých ročníkov

Takmer 50 dúbravských seniorov sa tento rok zúčastnilo Behu dobrých ročníkov, ktorý tvorí súčasť ČSOB Marathonu. Išlo o trať s dĺžkou 4,2 kilometra. Podporiť a prejsť trať spolu s nimi prišli aj viceprimátorka Zdenka Zaťovičová, starosta Martin Zaťovič, vedúca sociálnych vecí a zdravotníctva Dominika Malačinová a predseda Komisie športu Branislav Semančík. Skôr narodení Dúbravčania sa predviedli v plnom nasadení. Úspech dosiahli Janka Masarovičová a Anna Zemánková, ktoré skončili na 2. a 3. mieste.

Opravy na prírodnom ihrisku

Spríchodom jari sa zaplňajú aj detské ihriská. Prírodné ihrisko Landauova prešlo úpravami. Oddelenie životného prostredia opravilo zničené a chýbajúce úchyty na preliezačke, vymenilo sedadlo na hojdačke, piesok na ihrisku a doplnilo štiepku pod hracie prvky.

Zastávka vínnej cesty na Brižitskej

Malokarpatská vínna cesta má aj tento rok zastávku v Dúbravke. Ide o vinárstvo Uher Pereg na Brižitskej ulici. Deň otvorených pivníc bude 20. a 21. mája, vinárstvo plánuje predávať lístky na Malokarpatskú vínnu cestu. Podujatie nie je len o víne a ochutnávke, ale aj o spoznávaní vinárskej tradície. To pri návšteve priblíži Dúbravčan a enológ Igor Uher. Hovorí, že degustácia by sa mala začať suchšími bielymi réвовými vínami, pokračovať ružovými, červenými a až nakoniec prejsť k ovocným.

Podpora športu na čerstvom vzduchu

Pre viac možností pohybu a športu na čerstvom vzduchu oddelenie životného prostredia osadilo bránky so závažím proti prevráteniu na ihrisku Hanulova a Karola Adlera. V areáli ZŠ Sokolíkova pribudli tri nové pingpongové stoly. Využívajú ich už deti v družine.

Polícia radí, ako eliminovať riziko vykradnutia bytov

Sponka aj pretočenie v zámke

Značkovanie bytov, vchodových dverí či znefunkčnenie magnetickej zámky na dverách do bytovky. To spája viaceré prípady vlámania sa do bytov v Bratislavskom kraji. Policajti síce chytili dvoch vykrádačov, radia však, ako riziko vykradnutia bytu znížiť. Základom je všímavosť aj dobré susedské vzťahy.

Text: Lucia Marcinátová

Muž čakal vonku na kuriéra a všimol si pohyb neznámych pred panelákom. Vnímavosť a pohotovosť pomohla dolapiť zlodějov. Aj o takýto príbeh sa s nami podelil hovorca bratislavskej polície Michal Szeiff. Ako hovorí, podstatné je chodiť s otvorenými očami a mať v bytovke dobré susedské vzťahy, respektíve poznať susedov, rozprávať sa.

Pri vlámačkách do bytov bratislavská polícia identifikovala niekoľko spoločných znakov. Ide napríklad o znefunkčnenie magnetického uzatvárania vchodových dverí do bytového domu či vykradnutie bytu bez zjavného použitia násilia. Pozorní by mali byť obyvatelia aj vtedy, ak objavajú pri vstupných dverách napísanú značku, symbol, prípadne niečo podozrivé v oblasti a okolí vstupných dverí.

„Podľa doterajších informácií si páchatelia byty vždy vopred vytipujú, pričom k samotnému vykradnutiu dochádza spravidla cez víkend alebo v čase, keď sú majitelia v práci,“ približuje hovorca Michal Szeiff. „Páchatelia aj naďalej využívajú na vstup do samotných bytových domov poškodenie a znefunkčnenie magnetov na vstupných dverách za využitia nalepených predmetov.“

Vykrádači sa väčšinou zameriavajú na kradnutie šperkov či finančnej hotovosti.

„Pravdepodobnosť zadržania páchatel'a trestného činu je väčšia v prípade včasného nahlásenia takéhoto konania, v porovnaní s prípadmi, keď nám občania nahlásia takéto konanie s časovým odstupom,“ dodal Szeiff. Napriek chyteniu dvoch vlamačov vyzval ľudí na zvýšenú všímavosť, v súvislosti s pohybom neznámych ľudí, či objaveniu sa nových značiek na stenách či pri vstupných dverách. Pred odchodom z bytu, domu je dôležité správne zatvorenie vchodových dverí či okien, prezretie zárubní či zámky, či okolia.

„Objavili sa aj malé umelohmotné predmety, ktoré zloději vkladali medzi dvere a zárubne,“ hovorí Szeiff. „Pri otvorení dverí takýto predmet vystrelil či zapadol. Aj to mohol byť signál pre vlamačov, že v byte niekto bol.“

Polícia zaznamenala podľa hovorcu aj použitie chemického lepidla, ktoré vlamači naniesli medzi dvere a zárubňu, po stuhnutí zatvrdlo a pri otvorení dverí sa lepiaca plocha poškodila, alebo nastalo pretočenie zámky, krytu do zvislej polohy. Polícia objavila tiež umelohmotné sponky ohnuté do tvaru V, ktoré vlamači umiestnili medzi dvere a zárubňu.

Ak v bytovke, prípadne v okolí jej brány obyvatelia zbadajú neznámych či podozrivých ľudí, polícia odporúča nahlásiť ich pohyb na bezplatné číslo 158. Podobne radí oznámiť aj poškodenie či označovanie pri vchodových dverách do bytu.

Polícia radí, ako znížiť riziko vykradnutia:

Pred odchodom na dovolenku starostlivo zamknite dvere a zavrite okná. Nezabúdajte ani na podkrovia, poschodie, malé strešné okná a pivničné okná.

Počas neprítomnosti požiadajte príbuzných, dôveryhodných známych alebo susedov, aby vám pravidelne vyberali poštovú schránku a kontrolovali neporušenosť bytu/domu. Nezaťahujte okná roletami – dávate tým na vedomie, že nie ste doma.

Informujte aj susedov o tejto taktike zlodějov a majte s nimi dobré vzťahy. Sú jedným z najlepších spôsobov, ako zabezpečiť svoj byt či dom. Požiadajte ich, aby venovali pozornosť okoliu vášho domu/bytu, všímali si pohyb neznámych podozrivých osôb, a ak je to možné, vyfotografovali ich.

Ak máte nainštalovaný bezpečnostný systém vždy použili pred odchodom z bytu je vhodné ho uistiť/ označiť na viditeľné miesto. Môže to odradiť možných páchatel'ov.

Nenechávajte si doma väčšie množstvo finančných prostriedkov. Radšej ich bezpečne uložte v banke.

Venujte väčšiu pozornosť kontrole magnetických zámkov vchodových dverí bytového domu. Môže byť znefunkčnený napríklad nalepením cudzích predmetov.

Takisto venujte pozornosť označeniu bytov napríklad na vašich vchodových dverách či zárubniach.

Linku MHD posúdia o mesiac

Posledný marcový pondelok sa objavila prvá linka z priameho autobusového spojenia na Kramáre. Dopravný podnik vybral tri ranné linky autobusu 20, ktoré spájajú Devínsku Novú Ves – Dúbravku a Tesco Lamač, aby zachádzali k nemocnici Kramáre a aj hore k Národnému onkologickému ústavu na Klenovu.

Tri vybrané ranné spoje linky 20 zachádzajú pod číslom 45 k nemocnici. Dopravný podnik chce spojeniu dať čas a po mesiaci - dvoch vyhodnotiť jeho efektívnosť.

„Vybrali sme tri takzvané dojazdové linky, ktoré od Tesca smerovali rovno do vozovne, takže budeme efektívne využívať naše kilometrické výkony,“ vysvetlil výber liniek Andrej Zigmund, člen predstavenstva dopravného podniku.

Tri linky čísla 20 sa tak pri Tesco Lamač menia na 45-ku, ktorá pokračuje na Patrónku, Kramáre a Národný onkologický ústav. V ostatom čase je spojenie Dúbravky s Kramármi zabezpečené naďalej s prestupom na Patrónke na trolejbusy liniek 42 a 45, každých 6-8 minút tu odchádza trolejbus smerom na Kramáre.

S príchodom jari dopravný podnik spúšťa aj letný režim rekreačnej dopravy na linkách 43, 52, 79, 144 a 154.

(lum)

Linka 20 - 45

6:10 DNV– 6:32 Dúbravka, Alexyho – 6:47 Nem.Kramáre (na 7.h) – cca 6:53 NOU

8:20 DNV– 8:42 Dúbravka, Alexyho – 8:57 Nem.Kramáre (na 9.h)– cca 9:03 NOU

9:20 DNV– 9:42 Dúbravka, Alexyho – 9:57 Nem.Kramáre (na 10.h)– cca 10:03 NOU

- Označenie autobusu v úseku DNV – Dúbravka – Tesco, kde zmení číslo na 45 a plynule pokračuje > Patrónka a Kramáre

Defibrilátor nájdete vo Fontáne

Občianske združenie Záchrana darovalo mestskej časti defibrilátor AED ZOLL PLUS v hodnote 1800 eur. Podmienkou daru bolo jeho osadenie na verejne prístupné miesto tak, aby mohol v prípade potreby pomôcť a zachraňovať bez obmedzení, 24 hodín denne. Jeden defibrilátor pre verejnosť má mestská časť v dome kultúry, druhý teraz pribudol na fasáde pri vstupnej bráne Kultúrneho centra Fontána na Ožvoldíkovej. Jeho včasné použitie zvyšuje šance na prežitie ľudí pri srdcovej zástave a závažnej arytmií.

V parku ako na dovolenke

Dovolenková sezóna sa blíži. Pocit letného relaxu možno zažiť aj v dúbravských parkoch. Mestská časť osadila po zime ležadlá z teakového dreva do verejných priestorov - Park

Pekníkova a Park pri Horanskej studni. Pohodovú atmosféru môže doplniť aj knižka z knižnej búdky.

DEŇ ZEME PRE ČISTEJŠIE OKOLIE

Deň Zeme v Dúbravke netrval len deň. Oddelenie životného prostredia podporilo obyvateľov, ktorí organizovali brigády, pristavením kontajnerov. Zorganizovalo tiež veľké upratovanie a skrášľovanie Parku Pekníkova, pracovali tu zamestnanci miestneho úradu s výdatnou pomocou študentov Strednej odbornej školy pedagogickej na Bullovej. Počas víkendu 23. a 24. apríla mestská časť pristavila kontajnery k vstupom do lesa – na Plachého a na Poliankach, bolo tak možné spojiť výlet s brigádou.

Kde by ste sa posadili?

Aj túto jar mestská časť Bratislava-Dúbravka osádza nové lavičky, vymieňa staré zničené, pridáva nové. Celkovo ide o 60 kúskov. Ak máte požiadavku na miesto alebo lokalitu, kde by ste si novú lavičku predstavovali, napíšte nám na zivotne.prostredie@dubravka.sk. Ďakujeme.

Rady záhradkárom

Čas zasadiť rajčiny či cuketu

Hoci nás ešte asi čakajú mrazivejšie dni, tešme sa z tých pekných aprílových, hovorí o záhradkách v marci MILAN TRSTENSKÝ, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica. Ako radí, prichádza čas na výdatnú zálievku ovocných stromov, okopanie posadenej zeleniny i ničenie buriny.

Záhradkár v apríli: Uvaríme si jahodové knedle z tvarohového cesta.

Kvety: Striháme okrasné kroviny, ktoré odkvitli, napríklad orgován, forzítia a rôzne okrasné čerešne. Do voľnej pôdy vysievame čínske klinčeky a dvojročné zvončeky. V druhej dekáde mája vysádzame gladioly, neskôr petúnie. Ruže napadnuté voškami postrekujeme výluhom zo žihľavy alebo vývarom z orechových listov.

Drobné ovocie: Preplečujeme a mulčujeme jahodové záhony, po odkvitnutí jahody dôkladne zavlažíme. Pod rodiace jahody dáme podstielku zo slamy alebo mulč z pokoseného trávnik, aby nám v prípade dažďov a mokrej pôdy nezhnili.

Ovocné stromy: Vylamujeme výhony napadnuté múčnatkou, predovšetkým pri odrode jonatán. Napadnuté listy spálime. Po odkvitnutí ovocných stromov za suchého počasia aplikujeme výdatnú zálievku, jednorazovo najmenej 70 -100 litrov na jeden strom. V prípade výskytu vošiek postrekujeme výluhom zo žihľavy alebo vývarom z orechových listov.

Zelenina: K hrášku napicháme prútky alebo paličky dlhé cca 1 meter, aby sa pekne ťahal. Pravidelne striháme listy mangoltu na konzumáciu, aby sme umožnili rast novým. Keď pominie riziko ranných mrazov, vysadíme rajčiaky, papriky a cukety. Koncom mesiaca vysievame uhorky, kričkovú fazuľku, patizóny a tekvicu. Prekypríme záhony s cesnakom a cibuľkou. Vyjednotíme mrkvu, petržlen a paštrnák.

Pravidelne kosíme trávnik, výdatne zalievame ihličnany.

Bezplatná právna poradňa – máj

Bezplatná právna poradňa funguje v Kultúrnom centre Fontána na Ožvoldíkovej. V máji bude dispozícií v stredu 4. mája od 9.00 – 11.30 a v stredu 18. mája od 13.00 – 16.00.

Bezplatná právna poradňa začala v Dúbravke fungovať v roku 2015, obyvatelia sem chodia najčastejšie s otázkami okolo rodinných vzťahov, dedičského konania či problémami majetkovej povahy, najčastejšie ohľadom bytu či susedských vzťahov. Najväčší záujem o rady mali seniori nad 70 rokov. Počas pandémie a obmedzení v súvislosti s Covid-19 dlhší čas nefungovala, teraz sa jej služby obnovujú v KC Fontána.

Oznam

Obchodná verejná súťaž

Mestská časť Bratislava-Dúbravka, Žatevná 52, 841 02 Bratislava, vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž o najvhodnejší návrh na uzavretie kúpnej zmluvy na motorové vozidlo značky Renault Fluence 1.6 16V Techno Feel, e. č.: BL858DX, rok výroby 2012, zdvihový objem valcov motora 1598 cm³, maximálny výkon motora 82 kW, 5-stupňová manuálna prevodovka, palivo benzín, dátum prvého uvedenia do prevádzky 02.08.2012, počet najazdených kilometrov nad 46000, VIN: VF1LZB10547468639, farba vozidla čierna metalíza, platnosť TK a EK do 30.04.2023. Najnižšia kúpna cena je 5086,00 EUR.

Bližšie informácie nájdete na stránke www.dubravka.sk.

Predstavujeme Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva

Obedy seniorom, rady záškolákom, pomoc rodinám

Kde-čo vybavím, kedy mi postačí kliknúť na web, a kedy musím ísť na úrad vybavovať osobne? Pre sprístupnenie úradníckej práce Dúbravčanom predstavujeme v malom seriáli Dúbravských novín postupne jednotlivé oddelenia miestneho úradu. Navštívime vedúcu či vedúceho oddelenia, porozprávame sa o ich práci aj o najčastejších podnetoch a problémoch, s ktorými ľudia prichádzajú. Prečítanie článku vám možno uľahčí vybavovanie alebo vás

nasmeruje. Ako prvú sme navštívili večne pozitívne naladenú DOMINIKU MALAČINOVÚ, vedúcu Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva.

Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Dúbravka nájdete v bielej budove na Žatevnej 4. V roku 2016 sa oddelenie, ktoré často navštevujú seniori, zdravotne postihnutí alebo mamičky s malými deťmi, modernizovalo a priblížilo k ľuďom. Miestny úrad sprístupnil kancelárie, odstránil bariéry vo vnútri aj pri vstupe, pribudol prebaľovací pult a bezbariérové toalety.

Jednou z činností oddelenia je posudzovať seniorov a obyvateľov s nepriaznivým zdravotným stavom, vydávať rozhodnutia o odkázanosti na sociálne služby. Konkrétne na zariadenie pre seniorov - trvalé umiestnenie v zariadení; zariadenie opatrovateľskej služby (umiestnenie občana na dobu určitú, spravidla na 3 až 6 mesiacov); opatrovateľskú službu (poskytovanie sociálnej služby v domácom prostredí); denný stacionár (denný pobyt v zariadení), do ktorého sa ráno prichádza a poobede odchádza domov.

Obyvatelia môžu o sociálnu službu požiadať. Zamestnanci oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva poradia, ako ďalej postupovať pri podaní žiadosti o konkrétny druh sociálnej pomoci. Poskytujú sociálne poradenstvo, potrebné informácie o možnostiach riešenia hmotnej alebo sociálnej núdze a usmerňujú občana pri voľbe a uplatňovaní rôznych foriem sociálnej pomoci.

Dovoz obedov

Zamestnanci oddelenia tiež zabezpečujú dovoz obedov zo Základnej školy Sokolíkova pre občanov s trvalým pobytom v Dúbravke, ktorí si nedokážu sami navariť, alebo si nevedia získať po obed do jedálne, kde sa stravovanie poskytuje.

Jeden stravný lístok v plnej sume stojí 3,10 eura, za dovoz obeda do domácnosti obyvateľ zaplatí 1 euro. Ten, ktorého výška dôchodku nepresahuje 550 eur, má nárok na zľavu, o ktorú treba požiadať na oddelení sociálnych vecí a zdravotníctva mestskej časti.

Na vybavenie dovozu obedov do domácnosti je potrebné - žiadosť o poskytnutie služby – dovoz obedov, lekársky nález, výmer o dôchodku, občiansky preukaz.

Obedy z jedálne

Pre obmedzenia a mimoriadnu situáciu v súvislosti s pandemiou sa zmenili i možnosti stravovania seniorov v školských jedálňach a zariadeniach. Po iné roky mohli obedovať v jedálňach základných škôl či na Strednej elektrotechnickej škole na Ulici Karola Adlera a v zariadeniach – Domov jesene života na Hanulovej ulici, Domov Pri kríži a Náruč záchran Senior & Junior na Fedákovej ulici. Seniori môžu naďalej využívať služby jedálne na Základnej škole

Sokolíkova a Strednej elektrotechnickej škole na Ulici Karola Adlera. Obed si tu môžu prevziať cez výdajné okienko.

Mestská časť zvyšovala príspevok na stravovanie seniorov s trvalým pobytom v Dúbravke, prvýkrát v máji v roku 2015, výraznejšie na začiatku roka 2016. Príspevok na stravovanie sa poskytuje seniorom, ak výška dôchodku nepresahuje 550 eur. Príspevok od januára je buď 1,50 eura, 80 alebo 40 centov na jeden stravný lístok. Koľko, ktorý senior dostane, závisí od výšky dôchodku. Dúbravčania s dôchodkom do 350 eur dostanú na jeden stravný lístok najvyšší príspevok, čiže 1,50 eura, od 351 do 450 eur je to 80 centov a od 451 do 550 eur 40 centov. Pri vyšších dôchodkoch sa žiadosť o príspevok zamieta.

Na vybavenie príspevku na stravovanie je potrebné - žiadosť o poskytnutie finančného príspevku na stravovanie, aktuálny výmer starobného alebo invalidného dôchodku, občiansky preukaz.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľka pomáha klientovi v jeho domácom prostredí, napríklad pri hygiene a stravovaní, pri bežnom udržiavaní domácnosti a ďalších jednoduchých úkonoch. Zároveň udržiava aj jeho kontakt so sociálnym prostredím, môže byť oporou na prechádzkach, pri lekárskejších vyšetreniach alebo pri nákupe liekov a potravín. Za jednu hodinu opatrovateľskej služby občan zaplatí 1,50 eura.

„Aktuálne máme 38 opatrovateľiek, ktoré majú v starostlivosti 96 klientov,“ hovorí Soňa Šebová z Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva mestskej časti. „Rozvážame okolo 116 obedov.“

Na vybavenie a poskytnutie opatrovateľskej služby je potrebné: žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby; právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na opatrovateľskú službu, vydané mestskou časťou, aktuálny výmer o dôchodku alebo potvrdenie o príjme fyzickej osoby, ktorej má byť poskytovaná opatrovateľská služba, vyhlásenie o majetku fyzickej osoby na účely platenia úhrady za sociálnu službu.

Príspevok v núdzi

Ďalšou službou je jednorazový finančný príspevok, ktorý je darom od mestskej časti. Poskytuje sa obyvateľom s trvalým pobytom v Dúbravke na zabezpečenie základných životných potrieb, stravu, lieky, nákup odevov, hygienických potrieb a úhradu nevyhnutných životných nákladov. Príspevok sa vzťahuje napríklad aj na náklady spojené s ubytovaním, náklady na lieky, úhradu cestovného, alebo príspevok na vybavenie dokladov, ak sa občan dostal do nepriaznivej životnej situácie (úmrtie, živelná pohroma) a ocitol sa v náhlejšej finančnej núdzi.

Na jeho vybavenie je potrebné: žiadosť o poskytnutie finančného príspevku; doklad o príjme žiadateľa a príjme posudzovaných osôb (mzda, sociálne dávky, rodičovský príspevok, prídavky

na deti; výživné na dieťa; starobný alebo invalidný dôchodok; všetky sociálne dávky); rodné listy maloletých detí a potvrdenie zo školy o návšteve školy, príp. materskej školy; občiansky preukaz.

Práca s rodinou, deťmi a mládežou

Ďalšou veľkou skupinou sú deti, mládež a rodiny. Základom pomoci a práce s touto skupinou je pravidelná komunikácia a spolupráca so školami. Školy sú hlavným zdrojom a podnetom pre prácu s rodinou, deťmi. Oddelenie rieši záškoláctvo, čiže plnenie povinnej školskej dochádzky, snaží sa intenzívne komunikovať s rodičmi a byť im nápomocní pri riešení problémov. Rovnako v tejto veci spolupracujeme aj so sociálnou kuratelou a políciou.

Mestská časť sa môže stať v určitých prípadoch osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti. Rodiny, ktorým boli prídavky dočasne odobraté, sa stávajú klientmi oddelenia a aktívne sa s rodinou pracuje na odstránení príčiny.

Aktívni seniori

Zaťažkávacie obdobie prežilo oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva v súvislosti s pandemickou situáciou. Náročná na zmeny a nové výzvy bola najmä prvá vlna pandémie. Mnohým obyvateľom chýbali rúška, ochranné pomôcky. Dúbravka sa tak pustila do hromadného šitia a distribúcie rúšok. V súvislosti so snahou spomaliť šírenie nového koronavírusu a pomoci tým najzraniteľnejším – seniorom, mestská časť vytvorila informačný leták, nonstop linku a mail pomoci.

Seniorom v Dúbravke je každý štvrtý obyvateľ. Seniori v Dúbravke sú mimoriadne aktívni. Viac než 480 z nich sa organizuje v štyroch denných centrách. Trávia tu voľný čas, stretávajú priateľov, tvoria, učia sa, chodia na výlety, pomáhajú iným, sebe samotným i navzájom.

Aktívna je Rada seniorov v Dúbravke, ktorá je poradným orgánom starostu Martina Zaťoviča vo veci otázok seniorov, zastrešuje oblasť širokého okruhu ľudí. Jej koordinátorkou je Zuzana Marková.

K aktivitám Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva patrí aj zapožičiavanie pomôcok, ktoré miestny úrad zakúpil a získal darom. Na oddelení na Žatevnej 4 sú k dispozícii invalidné vozíky, chodítka a barle pre seniorov či telesne postihnutých.

Oddelenie organizovalo niekoľko úspešných zbierok, či už hračiek pre deti zo sociálnej slabších rodín, zbierku počítačovej techniky pre deti bez techniky, alebo zbierku školských pomôcok.

Čo vybaví oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva?

Dovoz obedov

Poskytnutie jednorazového finančného príspevku

Poskytnutie opatrovateľskej služby

Posúdenie odkázanosti na sociálnu službu

Poskytnutie finančného príspevku na stravovanie dôchodcov

Občianska slávnosť „Uvítanie detí do života“

Dotácia na stravu a školské pomôcky

Udalosti posledných rokov

odstránenie bariér a sprístupnenie Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva na miestnom úrade.

zvýšenie príspevku na stravovanie seniorov,

úspešné zbierky hračiek a školských pomôcok pre deti zo sociálne slabších rodín,

nákup auta so špeciálnou izotermickou jednotkou,

mnohé nové podujatia pre seniorov, nové tradície – športové, kultúrne, odborné,

zriadenie a prevádzkovanie linky pomoci v čase pandémie.

Počet klientov opatrovateľskej služby

2014 – 60

2017 – 74

2022 – 96

Počet dovážaných obedov denne

2014 – 63

2017 – 84

2022 – 116

Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva

Kontakty:

Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva, Žatevná 4, 844 02 Bratislava

Úradné hodiny:

Pondelok

8.00 - 12.00, 13.00 - 17.00

Streda

8.00 - 12.00, 13.00 - 16.00

Štvrtok

13.00 - 16.00

Vedúca oddelenia:

PhDr. Dominika Malačinová

02/6920 2576

0949 007 361

socialne@dubravka.sk

Odborní referenti a posudkoví sociálni pracovníci:

Mgr. Andrea Janíková - 02/6920 2541,

andrea.janikova@dubravka.sk

Mgr. Eva Šelmeciová - 02/6920 2508,

eva.selmeciova@dubravka.sk

Alena Kováčová Havlíková - 02/6920 2506,

alena.kovacova@dubravka.sk

Mgr. Eva Koštrnová – 02/6920 2535,

eva.kostrnova@dubravka.sk

Opatrovateľská služba:

Mgr. Soňa Šebová – 02/6920 2545,

sona.sebova@dubravka.sk

Zdena Hajdinová – 02/6920 2585, zdena.hajdinova@dubravka.sk

Dovoz obedov:

Ivana Krajčírová – 0918 888 237

Najčastejšie pomáhame pri dotácii na stravu

Osudy sú rôzne, situácie výzvami

Pripravujeme sprievodcu sociálnymi službami v Dúbravke, prednášky pre rodičov aj medzigeneračné stretnutie, priblížila novinky a plány Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva jeho vedúca DOMINIKA MALAČINOVÁ.

Ste vedúcou Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva miestneho úradu, čo si môžu ľudia predstaviť pod činnosťou vášho oddelenia?

Oddelenie sociálnych vecí a zdravotníctva poskytuje služby zamerané na prevenciu a pomoc obyvateľom mestskej časti pri zvládaní nepriaznivých životných situácií. Najžiadanejšou službou je opatrovateľská služba v domácnosti klienta a dovoz obedov. Naše oddelenie vykonáva tiež posudkovú činnosť na odkázanosť na sociálnu službu, poskytujeme jednorazový a mimoriadny finančný príspevok pre obyvateľov, ktorí sa ocitli vo finančnej tiesni. V rámci práce s deťmi a rodinou poskytujeme pomoc pri riešení sociálnych problémov v rodine, ako je napríklad záškoláctvo, zanedbaná starostlivosť, agresívne správanie dieťaťa.

Aké podnety riešite najčastejšie?

Najčastejšie pomáhame pri vybavovaní dotácie na stravu pre deti v školských zariadeniach, aktuálne aj pre deti z Ukrajiny. Veľmi často sa na nás obracajú rodinní príslušníci ohľadom zabezpečenia starostlivosti o svojich blízkych, ktorým sa zhoršil zdravotný stav. Kontaktujú nás aj obyvatelia, keď potrebujú poradiť či získať všeobecné informácie.

Vaše oddelenie, podobne ako aj iné oddelenia a úrady, zasiahla pandémia. S akými novými výzvami ste sa museli pasovať?

V tejto súvislosti sme museli pružne a efektívne reagovať na novú situáciu a potreby obyvateľov. Rozdávali sme rúška, zriadili linku pomoci, poskytovali rady, nakupovali potraviny, drogériu a lieky pre seniorov a rodiny, poskytovali pomoc pri registrácii na očkovanie, zrealizovali zbierku počítačovej techniky pre deti bez techniky.

Čo bolo a je pre vás najväčšou výzvou v rámci vašej práce a čo je motiváciou venovať sa tejto neľahkej práci s ľuďmi a pre ľudí?

Keďže pracujeme s ľuďmi, ktorých osudy sú rôzne, každá situácia je pre nás výzvou. Ak vidíme pozitívne výsledky zvládnutia týchto výziev, je to motivácia pokračovať ďalej.

Veľkou zmenou prešiel napríklad dovoz obedov, počet stravníkov sa niekoľkonásobne zvýšil. Prezradte, plánujete nejakú novinku, zmenu v súvislosti so službami vášho oddelenia?

Z dôvodu nárastu žiadateľov o dovoz obedov plánujeme túto službu rozšíriť a zakúpiť ďalšie motorové vozidlo na rozvoz, aby sme uspokojili všetkých žiadateľov, ktorí sú na túto službu odkázaní. Rozvíjať chceme aj iné služby, pripravujeme minibrožúruku „Sprievodca sociálnymi službami v Dúbravke“, plánujeme organizovať prednášky pre rodičov, podporovať medzigeneračné stretnutia a novinkou bude i pomoc pre seniorov a invalidných dôchodcov formou príspevku na dopravu.

Vaše oddelenie koordinovalo v minulosti aj zbierky. V ktorých plánujete pokračovať?

Každoročne počas letných mesiacov organizujeme zbierku školských pomôcok pre deti a rodiny, ktorým táto pomoc uľahčí štart do nového školského roka. Plánujeme opäť organizovať aj zbierku hračiek pre deti zo sociálne slabších rodín, ktorú sme z dôvodu pandémie nemohli v posledných dvoch rokoch realizovať.

Umelci sa vždy aktivizujú, vyjadrujú sa k problémom, k aktuálnym témam

Mám vždy plán urobiť novú výstavu

Nedávno sa skončila jej výstava s názvom Stretnutie nad Dunajom a už plánuje ďalšiu. Umelkyňa Katarína Alexyová-Fígerová vyniká pracovitosťou a svojou tvorivou energiou dokáže „nakaziť“. Naše stretnutie, síce nie nad Dunajom, ale v mieste jej bydliska v Dúbravke, nás tak trochu „nakazilo“ a naladilo na umenie a rozhovory o ňom. Umelkyňa nám prezradila, že tvorivú energiu čerpá aj v dúbavskom lese.

Nedávno sa skončila vaša výstava s názvom Stretnutie nad Dunajom v Eurovei, v reštaurácii Sajado. Ako by ste toto „stretnutie“ zhodnotili?

Po mnohých rokoch som sa nechala nahovoriť, aby som spravila výstavu v reštaurácii. Ostatné roky sa mi totiž zdalo, že vystavovanie v reštauráciách nemá veľký zmysel, ľudia sa tam chodia najesť...

Bola to predajná výstava?

Áno, bola. Na výstavu ma v podstate prehovorili pani Vlasta Antalová, galeristka, a redaktorka Simona Frantová, aby som to skúsila s tým, že sa moje umenie dostane do povedomia iným ľuďom, než chodia do galérie. Galérie majú často problém s návštevnosťou a táto reštaurácia má výbornú lokalitu, preto si tu umenie môže nájsť hádam aj nových divákov.

Aký ste mali ohlas na výstavu v reštaurácii?

Dost ľudí sa tam chcelo ísť so mnou najesť (smiech) a ja som sa tomu celkom potešila. Súčasne mám ešte jednu výstavu, ktorá sa začala v novembri v rámci Bratislavských hudobných slávností v Slovenskej filharmónii. Vystavujem tam obrazy, ktoré súvisia s hudbou. Jeden z nich bol použitý na plagát BHS 2022, ale aj na plagát BHS 2021, keďže v roku 2021 sa Bratislavské hudobné slávnosti neuskutočnili.

Hovoríte diela inšpirované hudbou, aké sú a akou technikou vznikli?

Je to asambláž (z francúzskeho assemblage výtvarná technika, ktorá dáva dvojrozmernému obrazu tretí rozmer, ide v podstate o koláž, ktorá má tretí rozmer pozn.red). V dielach dosť často využívam predmety, ktoré nájdem, prípadne si ich cielene kúpim. Vo filharmónii sú obrazy s huslami alebo s notovým papierom, respektíve s notami z nejakej hudobnej partitúry. Tvorba je tam taká klasickejšia, než bola napríklad výstava v reštaurácii. Tam som zámerne vyberala veci, ktoré sa hodia do priestoru japonskej reštaurácie.

Máte blízko k hudbe?

Veľmi blízko, hudba a výtvarné umenie sú späté. V našej rodine máme hudbu veľmi radi. Moja dcéra chodila od šiestich rokov na klavír, dotiahla to celkom ďaleko, plánovala ísť na Vysokú školu múzických umení, no v poslednej chvíli si to rozmyslela a išla na medicínu. Ale hudbe sa venuje, má svoju rockovú kapelu.

Hovorili sme o výstave v reštaurácii, vo filharmónii, čo klasické galérie, ktoré sú vám blízke a kde ste vystavovali?

Napríklad Slovenský plynárenský priemysel má veľmi peknú galériu, tam som mala výstavu dva alebo trikrát, ale aj v iných galériách v Bratislave a na Slovensku, napríklad v galérii v Dolnom Kubíne, v Nitre, v Prahe a rôznych iných mestách a tiež v zahraničí.

Ste Dúbravčanka, vystavovali ste aj v Dúbravke?

Nie, a ani neviem, ako tamojšie priestory teraz vyzerajú.

Sledujete kultúrne dianie v Dúbravke?

Sledujem to cez Dúbravské noviny, tie si prečítam, takže viem, čo sa deje. Ale naozaj som v Dome kultúry Dúbravka dosť dlho nebola, podujatia boli aj v posledných dvoch rokoch obmedzené.

Vyštudovali ste strednú grafickú školu, ako ste sa dostali k voľnej umeleckej tvorbe?

Po skončení školy som išla pracovať do grafického ateliéru, kde som začínala.

Ako vtedy vyzeral grafický ateliér? Asi inak než dnes...

Áno, určite. Neboli počítače, všetko sme robili ručne. Malo to jeden obrovský bonus, museli sme byť kreatívni a vynájsť sa. Robievala som plagáty, katalógy, všeličo. Teraz si viete vyhľadať podklady, ťuknete na internet, no my sme museli všetko tvoriť. Ale na druhej strane, mojou nevýhodou je, že som si k tomu počítaču nikdy nenašla vzťah. Keď sa to zmenilo, že počítač ovládol reklamnú grafiku, ja som to nechala a začala sa venovať voľnej tvorbe. Potom som ostala s dcérou na materskej a zamerala sa na maľovanie na plný úväzok.

Dá sa umením, voľnou tvorbou užiť? Respektíve, ako sa to dá (smiech)?

Je to ozaj trnistaná cesta (úsmev), ale keby ste sa ma opýtali, či by som si to zvolila znova, tak určite áno. No je to ťažká cesta, cesta umelca. Najmä presadiť sa, to bola prvá ťažká vec. Mala som, a stále mám, veľa výstav, aby som sa etablovala na výtvarnej scéne, to je nevyhnutné, takže k tomu treba aj neustálu pracovitosť.

Čo pomoc galeristov, teoretikov. Funguje?

Teoretici si môžu vyhliadnuť umelca. Za tie roky mám samozrejme viaceré spolupráce s kurátormi, galeristami, ktorí sú nápomocní napríklad pri edukácii, rozhovoroch, tu je ten a ten umelec, všimnite si, ako tvorí, to je veľmi dôležité.

Nemáme ľahkú dobu, pandémie a vojna. Investujú ľudia viac do umenia?

Investícia do umenia bola a je vždy dobrou voľbou, samozrejme, je treba si vhodne vybrať umelca, ktorý veľa tvorí, veľa vystavuje a má už niečo za sebou. Ľudia, ktorí majú záujem investovať do umenia, si vás vyhľadajú.

Pocítili ste väčší dopyt? Povedzme zmenu v súvislosti s obavami, infláciou?

Zdá sa mi, že na začiatku pandémie dopyt naozaj vzrástol, ale teraz, bohužiaľ, ako sa zhoršuje politická situácia na východ od nás, ľudia sú viac opatrní a nikto nevie, čo bude.

Umelci organizovali dobročinné aukcie diel pre pomoc ľuďom zasiahnutých vojnou.

Umelci sa vždy aktivizujú, vyjadrujú sa k problémom, k aktuálnym témam. Nedávno som sa aj ja zapojila do pomoci opusteným ženám, matkám, samoživiteľkám, jedna galéria poskytovala umelcom materiál, každý z oslovených umelcov mohol vytvoriť čo chcel a potom nasledovala aukcia. Finančné zázemie nemusí byť ideálne, ale umelci sa vždy zomknú, pociťujú neistotu, takže sa vedia vcítiť do situácie.

Spomínate umelci ... pracujete alebo pôsobíte v skupine, v umeleckej komunite?

Som členkou v Spolku výtvarníkov Slovenska a v Slovenskej výtvarnej únii, sme veľká komunita, vystavujeme, máme spoločné výstavy, spoznávame sa, kto a ako tvorí. Výstava býva raz do roka a je to celkom dobré, každý vezme to najlepšie, čo si myslí, že vytvoril.

Kde bývajú tieto výstavy?

Naposledy bola spolková výstava v Slovenskom rozhlase, neviem kde bude ďalšia výstava. Galéria v Slovenskom rozhlase sa prerábala, musím sa tam ísť pozrieť. Takže uvidíme, tá ďalšia bude možno v Umelke.

Pracujete, tvoríte na zákazku alebo si príde záujemca k vám do ateliéru vybrať?

Ak príde niekto a chcel by niečo silene, aby sa vytvorilo na jeho objednávku, tak to je podľa mňa kontraproduktívne. Umelec možno nakoniec niečo vytvorí, no myslím, že je lepšie nechať umelca nech robí vo vlastnej pracovnej nálade. Ak je umelec pracovitý, tak je si istotne z čoho vyberať.

Hovoríte pracovitý umelec. Ako vyzerá vaša práca, váš deň?

Každý deň sa snažím venovať tvorbe. O tej desiatej sa snažím byť už v ateliéri, pokiaľ teda nemusím ísť vybavovať čosi iné. Inak tu už určite sedím a pracujem.

Na čom konkrétne robíte?

Posledné dni som dokončovala nejaké obrazy.

Vidíme tu rôzne trojrozmerné práce. Robili ste aj väčšie sochy, objekty?

Áno, napríklad veľký reliéfny obraz pre automobilku, kde som využila karosériu z posledného Bentley, ktoré vyšlo z linky v automobilke. Chceli z neho urobiť výtvarné dielo. Už predtým som robila pre automobilku dva veľké, reliéfne obrazy.

Máte vzťah k autám?

Autá sa mi páčia, mám svoje obľúbené, no o Bentley som nikdy nesnívala, veď kto sa k takej karosérii dostane? Je to takmer nemožné, ale stalo sa. Preto ma to potešilo a inšpirovalo. Bola to veľké výzva – umelecká, ale aj technická.

Autá, no aj hudba, čo je ešte vašou inšpiráciou pri tvorbe?

Veľmi rada chodím do prírody.

Využívate aj prírodné materiály?

Málo, občas niečo zdvihnem zo zeme, z lesa, no väčšinou do obrazov vkladám kovové predmety. Les používam skôr na svoje prečistenie. Mám veľmi rada les, vždy to tak bolo, načerpám energiu, vyčistím si hlavu a prídem s novými myšlienkami do ateliéru. Musíme si nejako mozog očistiť, a to nielen my umelci, ale i všetci ostatní. Vrelo odporúčam.

Spomínali ste vašu prácu, pracovitost', veľa tvoríte, nepremýšľali ste o učení, odovzdávaní skúseností?

Nenapadlo mi to, neviem, či by som na to mala trpezlivosť. Stačí mi moja vnučka, keď príde na návštevu, venujem sa jej s veľkou radosťou.

Máte nejaký svoj výtvarný plán, víziu?

Mám vždy plán urobiť novú výstavu.

A kde by ste chceli vystavovať?

Neviem konkrétne, no rada by som spravila veľkú výstavu. Pracujem na takej sérii obrazov s pracovným názvom: Na slovenskú tému. Využívam tam slovenské tkaniny, ktoré som pozbierala a kúpila v starožitníctve. Snažím sa to urobiť a podať veľmi jednoducho i rudimentálne, aby tkanina alebo predmet boli to nosné. Veľmi by som z toho chcela urobiť výstavu. Zaoberám sa tým už dva roky, ide mi to pomaly, no mám rada veľké formáty. Raz som sa na výstave vyjadрила tak, že túžim po veľkých formátoch... potom ma možno tam hore vypočuli a získala som zákazku na veľký reliéf. Uvidíme, ako skončí toto moje vyjadrenie, sna... (úsmev).

Chorvátske osídlenie na Slovensku a Chorváti v Dúbravke

Po Chorvátoch nám ostali priezviská aj názvy ulíc

Text: Lucia Palšová

Príchod chorvátskych vysťahovalcov na Slovensko bol dôsledkom masívnej expanzie Osmanskej ríše na Balkánskom polostrove a zintenzívnenia tureckých nájzdov do priľahlých krajín. Medzi najviac postihnutými krajinami sa ocitlo práve Chorvátsko. Keďže súčasťou taktiky tureckých vojsk bolo systematické a bezohľadné pustošenie dedín a miest, do ktorých vtrhli, ohrozenému obyvateľstvu nezostávalo nič inšie, než utiecť do bezpečných oblastí.

V dôsledku toho sa na prelome 15. a 16. storočia výrazne rozrušila dovtedajšia podoba osídlenia chorvátskeho národa. Exodus Chorvátov zmohutnel najmä po katastrofe pri Moháči. Spočiatku sa vysťahovávali obyvatelia z radov zemanstva, šľachty, úradníkov a kastelánov. Po bitke pri Moháči sa začalo vysťahovávať aj poddanské obyvateľstvo. Chorváti sa hromadne uberali tromi smermi – do Talianska, na západ do Krajnska i Štajerska a do priestranstva na strednom Dunaji. Tu sa sformoval ostrov Gradiščanských Chorvátov, ktorí sú spomedzi všetkých prúdov najpočetnejším ostrovom.

Chorvátski kolonisti prichádzali na Slovensko vo viacerých etapách. V priebehu 16. storočia sa postupne osídlilo niekoľko oblastí na Slovensku.

Chorváti ako enkláva si priniesli so sebou svoje zvyky a tradície a predovšetkým svoj materinský jazyk, ktorým sa odlišovali od domáceho obyvateľstva. Keďže boli v etnickej menšine, postupne asimilovali a prispôbili sa kultúre a zvykom slovenského prostredia. V niektorých obciach, ako napríklad Borinka, Láb, Gajary, chorvátsky jazyk asimiloval rýchlejšie ako povedzme v Dúbravke a Devínskej Novej Vsi alebo Jarovciach či v Čunove.

Chorváti V Dúbravke

Dúbravku znovu založili Chorváti v 70. rokoch 16. storočia na mieste zaniknutej osady. Obec bola pôvodne fíliou farnosti v Devíne. Vlastnú farnosť si zriadili až v roku 1807. Dúbravka vstúpila do povedomia širokého okolia, hlavne však do povedomia chorvátskych osád, ako púťové mesto. Púte do Dúbravky sa konali každoročne 27. septembra, ktorý bol zasvätený sv. Kozmovi a Damiánovi, patrónom tunajšieho kostola. Dokladom južnoslovanského pôvodu Dúbravčanov je aj ich prezývka „Bosňáci.“

Dôkazom chorvátskeho pôvodu sú rovnako tak priezviská niektorých obyvateľov - Brankovič, Brenčič, Bučič, Fratrič, Kralovič, Lučanič, Miloševič, Ružovič. Ďalej môžeme spomenúť podaktoré miestne názvy, alebo názvy ulíc a častí chotáru - Brižite, Za crikvu, Dugi dieli, Dubravčice, Glavice, Majkin krč, Veliki lapti a pod. Dokladom súčasných reminiscencií Chorvátov na ich chorvátsky pôvod je i premenovanie najstaršej a doposiaľ hlavnej ulice na Jadranskú.

Duchovné centrum

Pre uchovávanie povedomia chorvátskej spolupatričnosti zohrali neobyčajne významnú úlohu chorvátske púte, ktorých cieľom bol Kostol sv. Kozmu a Damiána v Dúbravke. Jeho terajšia budova vznikla okolo roku 1720. Postavená bola na mieste pôvodného kostola.

Stavbu nového kostola si pravdepodobne vyžiadali púte, ktoré sa tu konali 27. septembra pre Chorvátov zo širokého okolia. Zúčastňovali sa na nich aj krajanovia z mnohých chorvátskych obcí na území rakúska a Maďarska. Tieto púte sa zvykli konať až do začiatku 20. storočia. V tom čase bola Dúbravka akýmsi duchovným strediskom slovenských Chorvátov. Národné povedomie Chorvátov sa v Dúbravke udržalo dlhšie. Prispela k tomu tiež skutočnosť, že v lokalitách, v ktorých prevládalo chorvátske etnikum, sa chorvátčina udomácnila aj ako bohoslužobný jazyk. Pre obdobia 16. a 17. storočia máme doložené pôsobenie chorvátskych kňazov v obciach: Devínska, Devín, Dúbravka, Lamač, Gajary, Jarovce, Čunovo, Šenkvice.

V súčasnosti sa po chorvátsky rozpráva už len v štyroch lokalitách: Jarovce, Čunovo, Devínska Nová Ves a Chorvátsky Grob.

Strešne a 40 kilový stravec

Najrozhodujúcejším zdrojom obživy a zamestnaním slovenských Chorvátov bývalo poľnohospodárstvo. Ľudia boli orientovaní významným zdrojom príjmov.

Významnou zložkou agrárnej kultúry bolo i vinohradníctvo. Rozšírilo sa hlavne v Dúbravke, Devíne, Lamači, Grobe, Šenkviaciach. Niektoré lokality vynikali aj ovocinárstvom. Napríklad, Dúbravka bola preslávená pestovaním čerešní. Dúbravské „strešne“ sa oberali pomocou špeciálneho rebríka, zhotoveného z jednej dlhej tyče so šteblíkmi, prečnievajúcimi na obe strany. Na jeho hornom konci bol železný hák, ktorým sa rebrík zavesil na halúzkach stromu. Nazývali ho ostrobica. Dúbravčania zásobovali čerešňami blízke i vzdialené okolie, hlavne Bratislavu a Viedeň. S pestovaním čerešní boli v Dúbravke spojené aj slávne čerešňové bály, ktoré ozdoboval asi 40 kíl vážiaci čerešňový stravec.

Kalendárne a rodinné obyčaje

Mnoho chorvátskych zvykov a tradícií sa uplatňovalo v období výročného zvykoslovia, alebo pri rodinných obyčajoch. Na Všetechsvätých bolo zvykom vyzváňať na kostolných zvonoch v Devínskej aj v Dúbravke. Mládenci pod vedením kostolníka „crikvenjaka“ vyzváňali od večera do nasledujúceho rána. V týchto dedinách pretrvali aj mnohé vianočné zvyky. Ľudia si navzájom vinšovali alebo chodili na obchôdzky a v chorvátčine odriekali veršičky. V záhorských lokalitách, konkrétne v Devínskej Novej Vsi a v Dúbravke, sa zachovali niektoré chorvátske názvy, súvisiace so svadbou a svadobnými obyčajmi. Pred svadbou sa konali „nágovory“, teda zisťovanie súhlasu s manželstvom v rodine dievčiny. Svadbe sa hovorilo „pir“ a v čase ohlášok chodil pozývať na svadbu stuolnik – svadobný hodnostár. Podobne aj v obyčajoch pri narodení dieťaťa sa uplatňovali zvyky, pri ktorých sa používala chorvátčina a rôzne veršičky v tradičnom nárečí.

Keď hovoríme o tradíciách Chorvátov, nemožno nespomenúť chorvátske piesne. Tieto sa spievali pri rôznych príležitostiach, hlavne rodinného zvykoslovia. Mnohé z nich boli melodicky podobné slovenským, no mali chorvátsky text. Na svadbách sa spievalo striedavo, začala sa spievať pieseň chorvátska a po nej zas pieseň slovenská. Alebo sa striedali chorvátske a slovenské spevácke skupiny.

Mnohé piesne mali rovnaké nápevy, avšak rozdielny text. Takou je i pieseň „Na Brižiťu se trava zelení“, ktorá je melodicky zhodná so slovenskou „Krasna pasačka husičky pásla“. Významným folklórnym dielkom je rukopisný spevníček 28 piesní z Dúbravky, Lamača, Devínskej Novej Vsi a Grobu, ktorú zostavil chorvátsky muzikológ Josip Andrić. V chorvátskom folklóre sa vyskytujú aj historické piesne a balady. Mnohé z nich však už zanikli. Najstaršou takouto baladou je balada o dcére, ktorá ide do vojny miesto otca. Vo veršoch rozpráva o kráľovi Belovi a dievčine Bankó.

Hoci Chorváti v priebehu storočí postupne asimilovali, treba povedať, že svojím kultúro-etnickým povedomím obohatili tradičnú slovenskú kultúru a zanechali v nej pre nich vlastné, etnické špecifiká.

Oblasti Chorvátov na Slovensku

Záhorie – Devín, Devínska Nová Ves, Dúbravka, Záhorská Bystrica, Mást, Borinka, Zohor, Vysoká pri Morave, Láb, Gajary, Mokrá Háj.

Oblasť pod malými Karpatami - Chorvátsky a Slovenský Grob, Veľké a Malé Šenkvice, Blatné, Vištuk, Jablonec, Ružindol, Košolná, Suchá nad Parnou Naháč, Dechtice a Paderovce.

Zadunajská oblasť

Jarovce, Rusovce a Čunovo

Ukrajinci v inštitúte: SÚ VĎAČNÍ ZA POMOC A SNAŽIA SA ZAČLENÍŤ

Ako u nás žijú vojnoví utečenci?

Inštitút pre verejnú správu ubytoval ženy a deti, ktoré utiekli pred vojnou z Ukrajiny. Nakukli sme do priestorov, kde hľadajú dočasný domov a aj do centre pre malé deti, ktoré otvorila mestská časť.

Vojna. Päť písmen, ktoré naháňajú strach a obavy spôsobom, aký väčšina z nás doposiaľ nezažila. Pomáhať tým, ktorých životy ovplyvnila priam fatálne a na dlhé roky dopredu, by malo byť preto samozrejmosťou. Rôzne formy pomoci objavujeme aj v Dúbravke, ubytovanie, vyučovanie slovenčiny, dočasné denné centrum pre deti.

Pred Veľkou nocou sme navštívili Inštitút pre verejnú správu na ulici M.Sch.Trnavského a na aktuálnu tému sa porozprávali s riaditeľkou strediska Ivetou Hanulíkovou.

Prečo práve sem?

Centrum účelových zariadení, pod ktorý patrí i zmienený inštitút, je príspevkovou organizáciou Ministerstva vnútra SR. Po vypuknutí vojnového konfliktu na Ukrajine tak Ministerstvo vnútra, ako zodpovedný útvar, rozhodlo, že aj toto zariadenie sa stane útočiskom pre ľudí, ktorí to v tejto neľahkej situácii potrebujú.

„Prvé mamičky s deťmi sme prijali predposledný februárový deň a hoci sme plne vyťažení a do dnešného dňa fungujeme v režime úplnej obsadenosti, situáciu zvládame,“ začína svoje rozprávanie riaditeľka Iveta Hanulíková, pre ktorú sa Inštitút pre verejnú správu v Dúbravke stal takpovediac druhým domovom. „Trávim tu takmer všetok čas, mám neustále zapnutý telefón a spolu s našimi zamestnancami sa snažíme byť oporou i poradcami pre ľudí, ktorí to v danej situácii skutočne ocenia. Veď mnohí z nich prišli doslova o všetko.“

V čase našej návštevy bývalo v zariadení takmer 160 ľudí, z toho 66 detí. Prevažnú časť z nich tvoria mamičky s deťmi.

„Tá súdržnosť, akú si vytvorili, dojíma k slzám. Spoločné rozhovory, utešovanie i konzultácie s psychológmi ženám pomáhajú. Hoci mnohé z nich ostávajú z vývoja konfliktu vystrašené, postupne sa prispôsobujú životu a podmienkam v novom prostredí,“ hovorí riaditeľka.

Chcú sa začleniť

Čo to konkrétne znamená? „Ukrajinci a Ukrajinky v našom zariadení v prvom rade dúfajú, že sa budú môcť vrátiť domov. Za svojimi príbuznými, priateľmi, v tom lepšom prípade i do svojich domovov. Presne to je dôvod, prečo sa mnohí z nich obávajú podania žiadosti o pridelenie štatútu vojnového utečenca. Snažím sa im vysvetliť, že to vôbec neznamená záväzok ostávať v našej krajine. No vďaka tomuto štatútu si môžu nájsť prácu, získať zdravotnú starostlivosť a podobne, že pridelením štatútu sa nie je čoho báť,“ zdôrazňuje menej známy fakt Hanulíková. Riaditeľky strediska sme sa rovnako pýtali, ako je to s voľnými pracovnými pozíciami pre ľudí z Ukrajiny, ktorých trápi z veľkej časti i jazyková bariéra. „Som vďačná zamestnávateľom, ktorí sa rozhodli dať šancu Ukrajincom a zamestnali ich. Ide o nesmierne vďačný národ, ochotný robiť čokoľvek, aby nemuseli permanentne myslieť na hrôzy v ich krajine. S ponukami práce prišli nielen firmy, ktoré sa starajú o zeleň v hlavnom meste, no veľa žien zo zariadenia pracuje v pekárni, upratuje, prípadne opatruje starších ľudí. Máme tiež ponuky na pracovné pozície zdravotných sestričiek, takže sústavne premýšľame nad rôznymi alternatívami, ako by si mamičky mohli vzájomne vypomôcť so strážením detí, ich odvedením či vyzdvihnutím do školy, škôlky a podobne.“

Pre mamičky je nesmierne dôležité pracovať, začleniť sa do spoločnosti, postaviť sa na vlastné nohy a uživiť svoje deti, kým bude ďalší vývoj situácie, v súvislosti s vojnou na Ukrajine, zreteľnejší. Tu by som sa rada aj poďakovala všetkým dobrým ľuďom: „Neverili by ste, s akou vďakou pozerajú na Slovákov tí, ktorí utiekli z rodnej krajiny iba s jednou igelitkou. Ako veľmi si vážia každú formu pomoci – od detskej knižky až po možnosť postarať sa o kúsok záhradky. Nebuďte preto prekvapení, keď vás spontánne objímu a ich deti vás viac než vrúcne pozdravia či poďakujú. Nie sú to pre nich totiž iba prázdne gestá, no skôr prejavy solidarity, ktoré robia ich život, v súčasnej situácii, aspoň o kúsok znesiteľnejším.“

V Dúbravke funguje dočasné denné centrum pre deti z Ukrajiny

Aby si matky mohli nájsť prácu...

Počujeme dupot nôh, hudbu, hlasy i smiech. Za dverami sa tancuje. Nazreli sme do dočasného denného centra pre deti z Ukrajiny. Premenilo doteraz prázdne priestory niekdajších súkromných jaslí na farebné a hravé.

Socializovať a učiť deti v bezpečnom, podnetnom prostredí, spoznávať mestskú časť i náš jazyk a zároveň poskytnúť časový priestor ukrajinským matkám na prácu či jej hľadanie. S takým cieľom mestská časť otvorila dočasné denné centrum pre deti z Ukrajiny od 3 – 6 rokov. Pomôcť má ľuďom, ktorí utekajú pred vojnou, rodičom malých detí má dať čas na vybavovanie na úradoch, hľadanie práce či učenie sa slovenčiny. Dočasné denné centrum

funguje v priestoroch na Sekurisovej ulici v objekte miestnej knižnice, kde v minulosti fungovalo súkromné zariadenie pre malé deti.

Niekoľko rokov boli priestory prázdne, mestská časť ich aktuálne upravila pre potreby dočasného denného centra. Jeho kapacita je nateraz desať detí. Prácu tu našli dve ukrajinské učiteľky, ktoré doma pôsobili na základnej škole. Ako prezradili, základ ich dňa v centre tvorí hra v rôznych podobách, deti vraj majú najradšej rozprávky, tancujú, spievajú. Pracujú s nimi v skupinkách podľa veku.

„Zámerne sme pre centrum vybrali priestory, ktoré kapacitou a rozmermi nespĺňajú podmienky pre vznik materskej školy,“ priblížil starosta Martin Zaťovič. Centrum totiž nie je materskou školou. Materské školy v Dúbravke sú naplnené, preto sa mestská časť snaží poskytnúť ľuďom, ktorí utekajú pred vojnou a usadili sa tu, inú možnosť starostlivosti o malé deti.

Detské centrum pre ukrajinské deti škôlkarského veku založilo aj OZ Spoločenstvo kresťanov Christiana v priestoroch KC Christiana na Bagarovej ulici v Dúbravke. Ide o komunitnú škôlku pre ukrajinské rodiny, ktoré hľadajú v Bratislave dočasné útočisko pred vojnou.

(lum)

Poskytovanie príspevku za ubytovanie odídencom

Podmienkou vyplatenia je zmluva

Aktuálna novela zákona o azyle účinná od 30. marca 2022 upravuje poskytovanie príspevku za ubytovanie osôb s udeleným štatútom dočasného útočiska. Tento príspevok vyplácajú ubytovateľom samosprávy z prostriedkov poukázaných z Ministerstva vnútra SR.

Výška príspevku za ubytovanie sa vypláca v závislosti od veku ubytovaných, pričom za maloletých do 15 rokov je tento príspevok vyplácaný v polovičnej výške. Príspevok sa poskytuje vo výške: 7 eur za jednu noc ubytovania odídencu, ak ide o fyzickú osobu, ktorá dovŕšila vek 15 rokov, 3,50 eura za jednu noc ubytovania odídencu, ak ide o fyzickú osobu, ktorá nedovŕšila vek 15 rokov.

Základnou podmienkou pre získanie príspevku je uzavretie zmluvy o poskytnutí ubytovania medzi majiteľom nehnuteľnosti a odídencom. Upozorňujeme, že musí ísť o osobu odídencu, teda o osobu so štatútom dočasného útočiska. Prenajímateľ po uzatvorení zmluvy s odídencom zmluvu predloží obci. Obci zároveň do 5 pracovných dní po skončení každého kalendárneho mesiaca predloží výkaz o počte nocí, v ktorých skutočne poskytoval odídencomi ubytovanie.

Príspevok bude oprávnenej osobe vyplácať obec - na účet v banke. K výplате finančných prostriedkov prenajímateľovi dôjde až po tom, ako obec tieto finančné prostriedky dostane od Ministerstva vnútra SR.

Mestská časť zabezpečuje vyplácanie príspevku len pre nehnuteľnosti, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území mestskej časti Bratislava-Dúbravka. Na vyplatenie príspevku je potrebné odovzdať na podateľni miestneho úradu vyplnené a podpísané nasledovné doklady:

- Zmluva o poskytnutí ubytovania odídcovi – 1x originál za každého dospelého ubytovaného.

Medzi oprávnenou osobou a odídcami, ktorí sú v príbuzenskom vzťahu, postačuje uzatvoriť jednu zmluvu, v ktorej sú uvedení všetci odídcovia.

- Čestné vyhlásenie oprávnenej osoby k zmluve o poskytnutí ubytovania odídcovi – 1x originál.

- Kópia dokladu o tolerovanom pobyte – za každého ubytovaného odídca.

- Výkaz oprávnenej osoby o výške príspevku za ubytovanie odídca (pokiaľ je to možné prosím zaslať aj emailom na adresu organizacne@dubravka.sk).

Odporúčame na všetky potrebné dokumenty použiť tieto vzory, ktoré sú schválené Ministerstvom vnútra SR, vyplniť ich vopred elektronicky, vytlačiť a podpísané priniesť na miestny úrad do podateľne. Všetky dokumenty nájdete na www.dubravka.sk v časti Pomoc Ukrajine.

(red)

Kde vybavíte?

Organizačné oddelenie

miestneho úradu, Žatevná 4,

02/6920 2543

organizacne@dubravka.sk

Pondelok 08:00 – 12:00, 13:00 – 17:00

Utorok 08:00 – 12:00, 13:00 – 15:00

Streda 08:00 – 12:00, 13:00 – 16:00

Štvrtok 08:00 – 12:00, 13:00 – 16:00

Piatok 07:00 – 12:30

Zbierka Dúbravka pre Ukrajinu v dome kultúry

Kontaktným miestom pre zbierku v Dúbravke je foyer Domu kultúry Dúbravka. Zbierka vopred zverejnených materiálov prebieha v pracovných dňoch od 10.00 do 18.00.

Prosíme vás, aby ste prinášali LEN požadované materiály. Informácie o Zbierke pre Ukrajinu v Bratislave IV – 02/3233 3332

Asistenčné centrum na Bottovej ulici č. 7 otvoreného non-stop (24/7)

(priestory bývalej dočasnej autobusovej stanice)

25 ľahko dostupných pracovísk cudzineckej polície, ktorá vydáva štatút dočasného útočiska.

Právne poradenstvo.

Psycho-sociálna a zdravotná pomoc

Dôstojné priestory na oddych, vrátane zázemia pre deti, občerstvenie a zázemie pre hygienu.

ÚPSVAR bude priamo na mieste spracovávať žiadosti o dávky v hmotnej núdzi.

Centrum je nadimenzované tak, aby dôstojne zvládlo poskytnúť prvotnú podporu pre 2500 ľudí denne.

Dôležité kontakty

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky zriadilo na pôde Akadémie Policajného zboru v Bratislave v spolupráci so sekciou krízového riadenia a sekciou informatiky, telekomunikácií a bezpečnosti MV SR infolinky pre osoby hovoriace ukrajinským jazykom.

Sú to linky:

+421 513 816 111,

+421 259 765 111

Linky sú dostupné aj z Ukrajiny a slúžia pre informovanie občanov v núdzi hovoriacich po ukrajinsky. Žiadame preto verejnosť, aby tieto linky zbytočne nevyužívali, pretože sú určené pre pomoc občanom Ukrajiny.

Ukrajinská Linka dôvery Nezábudka.

Bezplatná anonymná linka pomoci pre občanov Ukrajiny k dispozícii denne od 13:00 do 21:00. 0800 222 450.

Важливі контакти

Міністерство внутрішніх справ Словацької республіки створило на території Поліцейської академії в Братіславі в співпраці із секцією кризового менеджменту та секція інформатики, телекомунікації та безпеки інфолінку (гарячу лінію) для осіб, які розмовляють українською мовою.

Це номери:

+421 513 816 111,

+421 259 765 111

Лінії також доступні з України і служать для інформування громадян, які потребують україномовної допомоги, тому ми просимо населення не використовувати ці лінії без потреби, оскільки вони спрямовані на допомогу громадянам України.

Телефонна лінія довіри НЕЗАБУДКА

Безкоштовна анонімна лінія допомоги та інтервенції для людей у кризових ситуаціях доступний щоденний з 13:00 до 21:00. 0800 222 450.

Tipy z dúbavskej knižnice

Každá krajina má svoje literárne poklady

Sjarou sa mnohým milovníkom cestovania rozbiehajú chute na nové dobrodružstvá. Spolu s Miestnou knižnicou Dúbravka sme pre vás pripravili poznávací zájazd naprieč autormi, ktorých ste možno nepoznali, no vynikajúco reprezentujú svoju krajinu v literárnych disciplínach. Veríme, že objavíte toho svojho.

HLADNÍ A SÝTI - Timur Vermes

Je vám meno nemeckého spisovateľa známe? Potom ste zrejme držali v rukách jeho najznámejšiu knihu A je tu zas. Menšia pozornosť sa ušla tejto nemenej pútavej satire o utečeneckej kríze v Európe. Na malom priestore medializovaného pochodu stopäťdesiatistíc utečencov naprieč naším kontinentom vykresľuje neduhy spoločnosti, bezmocnosť vlády a nekonečné sľuby populistov, ktorí si nevedia dať rady so skutočnými problémami.

DOM NENAPLNENÝCH LÁSOK - Cristina López Barrio

Prenesieme sa do kastílskej dediny konca 19. storočia a príbehom nás prevedie krásna Klára Lagúnová. Hlavná hrdinka sa vášnivo zamiluje do andalúzskeho statkára, ich šťastnému koncu však stojí v ceste rodinné prekliatie. Ženy jej rodu trpia pre nešťastnú lásku a rodia iba dcéry. Tie čaká rovnaký osud. Ako sa s kлятbou vyrovná, prezradí šikovná španielska autorka a právnička.

BUDHA Z PREDMESTIA - Hanif Kureishi

Román z pera britsko-pakistanského spisovateľa Kureishiho bol preložený do viac než 20 jazykov a dočkal sa aj televízneho spracovania so soundtrackom od samotného Davida Bowieho. Autor sa pri príbehu inšpiroval vlastným dospievaním a rozmotáva tak napínavý príbeh Karima, ktorého otec prechádza premenou zo sivého úradníka na „budhu z predmestia“ – ikonu skupinky slepo veriacich obyvateľov londýnskeho predmestia.

Veronika Frtúsová

Séria zdravotníckych prednášok pokračovala témou cukrovka

S diétou nemusí byť život prisladký

Text: Lucia Marcinátová

Smäd, únava, časté močenie aj pocit hladu. Možné varovné signály cukrovky. Trpí ňou asi každý desiaty Slovák. Počet ľudí s diabetom mellitus celosvetovo stúpa. Dôležitou prevenciou ochorenia je vhodné stravovanie a dostatok pohybu.

Aby život nebol prisladký. Tak znel názov aprílového popoludnia na zdravotnícku tému v oranžovej sále domu kultúry. Doktor Juraj Štekláč, vicežupan pre oblasť zdravotníctva, predseda Komisie zdravotníctva a sociálnych vecí Bratislavského samosprávneho kraja, miestny a župný poslanec, ktorý prednášky na prevažne zdravotníckej téme organizuje už piaty rok, si tentoraz pozval do diskusie diabetológa Branislava Vohnouta. A prednáška veru nebola vôbec „sladká.“

Dozvedeli sme sa, že diabetes sa spája s vážnymi zdravotnými komplikáciami. Ovplyvňuje obličky, oči, nervy a cievy v celom organizme. Nie je len jedným, ale skupinou metabolických ochorení. Patrí k hlavným príčinám slepoty, amputácie na dolných končatinách či rizikovým faktorom srdcovo-cievnych ochorení.

Diabetes mellitus – teda cukrovka, vzniká vtedy, keď bunky nevedia spracovávať a využívať glukózu. Glukóza je monosacharid, bez ktorého ľudské telo nedokáže existovať. Problémom je, keď sa zhromažďuje v krvi a chýba v bunkách, ktoré na ňu čakajú.

Veľa jedla, menej pohybu

Aby však téma bola naozaj aj trošku sladká, diabetológ predstavil možnosti liečby a priblížil život s cukrovkou.

„Základom sú diétne režimové opatrenia, to platí pri všetkých metabolických ochoreniach,“ prednášal doktor Vohnout. „Na Slovensku väčšinou jeme o tretinu viac, než potrebujeme. Pacientom radím, nech jedia o tretinu menej. Máme vysoký príjem energie.“

Okrem diétného režimu sa cukrovka lieči inzulínom či tabletkami, podľa typu cukrovky a závažnosti ochorenia.

Problémom podľa diabetológa je, že keď pacient zistí, že má cukrovku, nevie, ako dlho ju už má. „Čím dlhšie to trvá, tým väčšia je i šanca, že mohlo dôjsť k poškodeniu orgánov, obličiek, očí, ciev,“ dodal odborník.

Štyri druhy

Diabetes mellitus sa na Slovensku diagnostikuje testami a meraním glykémie, čiže hladinou cukru v krvi. Odborník priblížil aj štyri druhy cukrovky. Cukrovka prvého a druhého typu, špecifická cukrovka a gestačná, čiže tehotenská cukrovka, ktorá sa objavuje v tehotenstve a väčšinou po pôrode zaniká.

Prvý typ cukrovky sa často dedí, príčinou býva genetika, užívanie liekov, poškodenie pankreasu. Objavuje sa u detí a nástup choroby býva rýchly. Doktor Vohnout hovorí, že pri podozrení treba rýchlo vyhľadať lekára a ochorenie podchytiť. Pankreas pri tomto druhu nie je schopný produkovať inzulín.

Druhý typ cukrovky býva najčastejší, vzniká veľakrát vekom, spája sa i s nadváhou. Pri tomto type cukrovky pankreas síce produkuje inzulín, no bunky tela nedostatočne reagujú na stimul a “pokyny” inzulínu, preto sa glukóza nedostáva do buniek, pretrváva tak jej zvýšená hladina v krvi. Príčinou je vznik takzvanej inzulínovej rezistencie pri nadváhe. Pankreas najskôr vytvára zvýšené hladiny inzulínu, ale neskôr sa môže vyčerpať.

„Dôležitá je fyzická aktivita, pohyb, jedlo a výživa,“ dodáva Vohnout. Pri nameraní zvýšenej hladiny glukózy v krvi radí opakovať meranie a absolvovať záťažový test, čiže vypiť sladkú vodu pod dozorom lekára.

Toho by mali ľudia vyhľadať, ak pociťujú nadmernú únavu, smäd, hlad a musia chodiť častejšie močiť. „Pacienti zvyknú aj schudnúť, bývajú vyčerpaní, pretože bunky nemajú dost energie, objavuje sa tiež postihnutie nervov - najčastejšie na nohách, pálenie, brnenie,“ dodal diabetológ.

Prednášky na zdravotnícke témy budú pokračovať, najbližšie sa pozrieme „na zúbok“ zubom.

[Aj v Bratislave môžu deti zažiť tábor v lone prírody](#)

Sekerka, buzola a partia kamarátov

Dni v prírode, každodenné túry, spoznávanie prírody i seba navzájom. Počas jarných prázdnin sme nakukli do tábora, ktorý pre deti organizoval Klub lesné jahody. Dozvedeli sme sa, že v lete plánujú aj prespávačku v stane či romantické kino.

Zabudli na ruch mesta a vnorili sa do príbehu lesa, v ktorom museli preukázať odvahu, odhodlanosť, vytrvalosť, múdrosť i silu. Deti z Dúbravky a okolia privítali jar v tábore uprostred dúbravského lesa. Počas piatich zážitkových dní v lone prírody celkom zabudli na ruch mesta i neustály šum technológií a vnorili sa do príbehu lesa, v ktorom na nich čakalo niekoľko výziev. Každý deň objavili iný, známy či neznámy lesný chodníček, pracovali s náradím, skúšali zakladať oheň, strelali ako Indiáni z luku, stavali bunker z palíc a vetiev, spoznávali rastlinky a učili sa, ako prežiť v prírode.

Na nočnom pochode lesom museli deti preukázať veľkú odvahu, pri stavaní bunkra zas odhodlanosť a silu, každodenné túry boli pre ne zas dobrým tréningom vytrvalosti. Samotný pobyt v prírode a jej spoznávanie pritom podľa dvojice sprievodkýň, ktoré tábor založili, vedie deti k upevňovaniu prirodzenej úcty k lesu a rešpektu k všetkému živému. „Toto sú tie základné hodnoty, na ktoré sme chceli v našom tábore upriamiť pozornosť. Sme šťastné, že sa nám podarilo ukázať deťom toľko vecí, a že sme s nimi mohli stráviť krásny čas v priateľstve a mieri, ktorého význam a silu si v týchto dňoch tak veľmi uvedomujeme,“ hovorí Andrea Fedorovičová.

Ľudmila Gajdošová, skúsená sprievodkyňa a zakladateľka klubu Lesné jahody, v ktorom sa tábor konal, vidí hlavný prínos lesného tábora v prebúdzaní čara jednoduchosti, ktoré drieme v každom z nás. „Je to ten pocit, keď vieme, že lepšie ako práve teraz nám už nemôže byť a to čaro spočíva v zistení, že na to takmer nič nepotrebujeme,“ konštatuje. „Samozrejme, bude sa hodiť trampské vybavenie – buzola, zásoba tekutín, sekerka a partia dobrých kamarátov. Trošku žartujem, ale v zásade to bolo v našom tábore naozaj takto,“ dodáva s úsmevom Gajdošová.

Pre veľký záujem rodičov i detí majú sprievodkyne v pláne zorganizovať tábory aj v lete, a to dokonca dva. Veľkým lákadlom pripravovaných turnusov je prespávanie v stanoch priamo na záhrade klubu na Strmom boku či večerné letné kino v prírode. Prvý turnus letného tábora bude v posledný júlový týždeň (25. – 29. júla) a druhý v polovici augusta (15. – 19. augusta). Záujemcovia a záujemkyne si môžu už v tejto chvíli rezervovať miesto na internetovej stránke klubu.

(lk)

Centrum sociálnych služieb na Lipského pripravilo Modrý deň

Balóny aj bubliny priniesli odkaz

Text: Lucia Marcinátová

Modré tričká, mikiny, stužky, balóny i modrá nálada. Aprílový piatok ôsmeho bol zladený do tejto farby. Centrum sociálnych služieb profesora Karola Matulaya zorganizovalo pri príležitosti takzvaného Modrého dňa, svetového dňa povedomia o autizme, podujatie pre komunity z Dúbravky. Zabávalo sa s farebným padákom, bublinovalo a najmä spoznávalo a zoznamovalo sa s ľuďmi z centra sociálnych služieb i seba samých navzájom.

Dvojročná pauza v súvislosti s pandemiou, a potom týždenný odklad pre dážd'. Netradičný termín, no tradične nevšedná atmosféra a odkaz podujatia. Čítať sa dal aj na lístku s modrou šnúrkou. Bol to výrok autora kníh Johna Eldera Robinsona: „Našou povinnosťou je neliečiť autizmus, ale uľaviť od ťažkostí a maximalizovať potenciál každého človeka.“

Nebolo pochyb. Sme správne na komunitnom podujatí Centra sociálnych služieb profesora Karola Matulaya pri príležitosti takzvaného Modrého dňa.

Okolie zariadenia na Lipského aj športoviska za zimným štadiónom na Harmincovej - dejiska podujatia, zaplavili modré stužky a balóny s odkazmi o živote s autizmom.

Vojna na Ukrajine zasiahla aj ľudí s poruchou autistického spektra. „Priebežne naše zariadenie kontaktujú neznámi ľudia a žiadajú o pomoc s umiestnením ukrajinských detí s autizmom v našom zariadení,“ povedala Jana Čajágieová, riaditeľka Centra sociálnych služieb profesora Karola Matulaya. „Radi by sme im vyhovelí a pomohli, ale zatiaľ nedokážeme uspokojiť ani žiadateľov z Bratislavy. Cieľová skupina ľudí s poruchou autistického spektra stále nemá zabezpečené adekvátne sociálne služby. V posledných rokoch sa síce vytvorilo niekoľko ambulantných miest v pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja, ale stále chýbajú pobytové služby pre dospelých ľudí s poruchou autistického spektra. Robíme veľa preto, aby sa to zmenilo.“

Od ihriska na Harmincovej bolo počuť hudbu rôzneho štýlu, smiech, rozhovory a inštrukcie Erika Forgáča, liečebného pedagóga z centra sociálnych služieb. „Hore, dole a schováme sa pod padák...“

Pred niekoľkými rokmi liečební pedagógovia zariadenia Katarína Holá a Erik Forgáč prišli s ideou rozšíriť ich tradičné podujatie pri príležitosti Modrého dňa medzi širokú verejnosť. Videli sme tak prichádzať triedy detí z Materskej školy Bullova či Damborského. Postupne vyskúšali pripravené aktivity. Schovávačku pod veľký padák, spievanie i pochodovanie okolo neho, hravé určovanie jeho dúhových farieb aj veľkú bublinovačku. Tá zaujala asi najviac. Okrem škôlkarov bolo pri vedrách naplnených bublifukom a tvorbe bublín vidieť tiež klientov zariadenia. Zamestnanci centra oblečení do modra predvádzali tvorbu tých najväčších bublín. Pridať sa mohli okoloidúci, rodičia s deťmi na ihrisku...

Predsudky aj ostych tráviť čas s ľuďmi s autizmom tak praskol ako tá bublina, ktorá sa znášala vzduchom na v tento deň symbolicky modrom nebi...

Modrý deň

Svetový deň povedomia o autizme.

Symbolom dňa je modrá farba a vyjadruje komunikáciu. Tá je jednou z oblastí, ktoré sú pre ľudí s autizmom problematické a podstatné v rámci vzájomného porozumenia.

Sviatky jari malo pripomenúť predsviatočné podujatie

Vietor jarmok nerozfúkal

Mal alebo nemal byť jarmok v čase pôstu, mala znieť ľudová alebo aj moderná hudba, mal priestor patriť remeslám či aj jedlu v predveľkonočnom období? Otázky, ktoré sa objavili po aprílovom podujatí s názvom Dúbravský veľkonočný jarmok. A hoci odpovede sú nejasné, isté je, že na dvojdnovej akcii si každý mohol nájsť to svoje.

Pre niekoho to bolo stretnutie s priateľmi či susedmi, pre iného nákup dekorácii či niečoho pod zub, pre deti hopsanie s Miou, kúzlenie s Ivanom, ale aj beh a slalom s vajíčkom.

Dúbravský veľkonočný jarmok zaplnil priestranstvo pred kultúrnym domom a foyer v piatok a sobotu 8. a 9. apríla. Predajné stánky s jedlom a dekoráciami doplnili remeselníci i program.

Podujatím sprevádzala moderátorka Zuzana Spodniaková. V piatok akcii prialo počasie, no už v noci prišiel dážď, ochladenie a v sobotu ráno vietor, ktorý unášal stánky. Poobede sa trochu vyčisilo a ľudia predsa len v hojnejšom počte prišli.

Atmosféru sviatkov i tradície pripomenul detský folklórny súbor Klnka, ľudová Veselá muzika, veľký plyšový maskot – Veľkonočný zajko či remeselníci a výrobky. Trošku rozpačito v pôstnom predveľkonočnom období vyznievala šou v štýle skupiny Abba či tvrďšia muzika.

O športovú časť programu sa postaral Atletický klub HNTN. Pestrosť tak nechýbala...

(lum)

Piataci spoznali landart

Deň Zeme a úcta k prírode sa dajú vyjadriť rôzne. Netradične poňali sviatok venovaný životnému prostrediu na Základnej škole Pri kríži. Výtvarníčka Zuzana Rybaničová najskôr so žiakmi pár dní zbierali materiál - palice, šišky, kamienky, aby potom mohli v školskom areáli privítať vzácnu návštevu a tvoriť. Vyučovanie vonku strávil s piatakmi umelec, lesný tvorca, Dúbravčan Jaroslav Bello Beliš. Deťom priblížil, čo to je landart a žiaci nechali „hovoriť“ fantázií. Jedna skupinka maľovala blatom a kriedami, zvyšok triedy tvoril menšie originálne mandaly. Stopy, dielka, ktoré vznikli ešte vidieť v areáli základnej školy, sú podobne ako landart dočasné, rýchlo miznúce a meniace sa, napríklad aj počasím. Niečo sa však ostalo. Deti

sa zoznámili s landartom, nechali slobodne prehovoríť fantázii a cez umenie z lesa si spoločne budovali aj úctu k nemu i k sebe navzájom.

Výnimočné vyučovanie s výnimočným hosťom.

(lum)

Dúbravské noviny a miestna knižnica vyhlásili výtvarnú súťaž

Nekreslili do knihy, ale ku knihe

Najskôr sa objavili jedna, dve, no postupne prichádzali celé balíčky i plné obálky originálnych ilustrácií. Prekvapili, zaujali, potešili. Do výtvarnej súťaže Dúbravských novín a Miestnej knižnice sa zapojili žiaci všetkých štyroch základných škôl prvého aj druhého stupňa. Cieľom bolo nielen inšpirovať deti k tvorbe, ale aj premýšľaniu o knihe či práci ilustrátora. Mladí tvorcovia mali totiž v rámci súťaže pod názvom Nekresli do knihy, ale ku knihe vytvoriť ilustráciu ku svojej obľúbenej knižke. Spoznali sme tak aj to, čo školáci čítajú...

Dielo v oboch kategóriách, v prvej 6 – 10 rokov – 1. stupeň ZŠ a aj druhej 10 – 15 rokov – kategória 2. stupeň ZŠ, posudzovala odborná porota. Pracovala v zložení riaditeľka Základnej umeleckej školy Eugena Suchoňa Zuzana Horváthová, grafik Dúbravských novín Peter Považan, PR odborník Peter Húska, vedúci oddelenia kultúry Ľubo Navrátil, predseda mediálnej komisie Juraj Štekláč, predseda komisie kultúry Maroš Repík, dramaturgička oddelenia kultúry Silvia Moraficová Bučková, produkčná oddelenia kultúry Martina Buranová, PR podpora knižnice a domu kultúry Veronika Frtúsová a Miroslava Kerekesová z Miestnej knižnice Dúbravka z Oddelenia pre deti a mládež. Porota ocenila v každej kategórii päť diel, ktoré sa budú dať prezrieť na výstavke v Miestnej knižnici na Sekurisovej.

Všetkým oceneným srdečne gratulujeme. Za všetky práce, dielka, návrhy, inšpirácie ďakujeme a želáme všetko dobré do nového roku 2022. (lum)

1. kategória

- Cloe Rebeka Rivera Bolčeková, ZŠ Nejedlého 1. C - Príbehy o koníkoch (Vakát)
- Kristína Marcinátová, ZŠ Pri kríži
2. A - Dorka Magorka (Abby Hanlon)
- Terézia Dutková, ZŠ Sokolíkova
1. A - Mimi a Líza (K. Kerekesová)
- Tea Kucharíková, ZŠ Sokolíkova
2. A - Alica v krajine zázrakov (Lewis Carroll)
- Ondrej Gašpar Ružiak, ZŠ Sokolíkova 1. B – Eldest (Ch. Paolini)

2. kategória

- Ema Krčulová, ZŠ Pri kríži 7. A - Dievča z atramentu (Kiran Millwood Hargrave)
- Michaela Flešková, ZŠ Pri kríži 7. C - Čierny tulipán (Alexandre Dumas)
- Viktória Stehlíkova, ZŠ Pri kríži 9. A - Vrania šestka (Leigh Bardago)
- Eliška Palková, ZŠ Pri kríži 5. B – Harry Potter (J.K. Rowlingová)
- Alena Skaláková, ZŠ Pri kríži 9. A - Pán prsteňov (J.R.R. Tolkien)

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Špargľa chutí s lososom i filetom

Jarné obdobie prináša do kuchyne farby, dary zo záhrad i sadov. Špargľa znižuje krvný tlak, upravuje hladinu cholesterolu, podporuje trávenie, je zdrojom vitamínu E. To všetko sú dôvody, prečo v kuchyni siahnuť aj po tejto zelenine. Šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ, ponúka dva chutné recepty so špargľou.

Grilovaný losos so špargľovým šalátom, paradajkami a kôprom

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 30 minút

Čo potrebujeme:

750-800 g losos filet čerstvý trim D (s kožou bez kostí)

5 g soľ morská Maldon

50 ml olej olivový extra panenský

250 g špargľa biela čerstvá

250 g špargľa zelená čerstvá

250 ml zeleninový vývar, vlastná výroba

50 g maslo

400g paradajky Piccadilly

10 g kapary

50 g cibuľa červená

2,5 g kôpor čerstvý

1 ks citrón (na šťavu)

50 ml olej olivový extra panenský

40 g soľ

Postup prípravy:

1. Očisteného lososa nakrájame na porcie. Zľahka osolíme morskou soľou.
2. Grilujeme ho najskôr sprudka a kožou dolu, potom zmiernime príkon tepla a pozvoľna ho dopekáme. Rybu otáčame vtedy, keď je prepečená do polovice svojej výšky.
3. Vtedy ju odložíme na teplé miesto a asi po 1 minúte (podľa výšky ryby, pri vyšších kusoch to budú 2 – 3 minúty) ju začneme servírovať.
4. Čerstvú špargľu uchopíme na oboch koncoch a ohneme. Špargľa tým prirodzene praskne asi tak 2 – 3 cm od drevnateho koreňa stonky. Potom ju očistíme a uchováme pod mokrou utierkou v chladničke.
5. Pred podávaním špargľu povaríme v zeleninovom vývare s maslom 3 – 4 minúty, tzv. „na skus“. Následne ju schladíme a nakrájame.
6. Paradajky ošúpeme, a to tak, že ich nakrojíme zľahka hore do krížika a sparíme 10 sekúnd vo vriacej vode, potom ich vychladíme ľadovou vodou a ošúpeme šupku.
7. Ošúpané paradajky rozkrojíme na štvrtiny a vykrojíme jadrovníky.
8. Premiešame ich so špargľou, kockami nakrájanej červenej cibule, kaparami, bylčkami kôpru, olivovým olejom, soľou, citrónovou šťavou a všetko osolíme.
9. Na ľavú stranu taniera naaranžujeme ochutený šalát, na pravú k nemu priložíme porciu čerstvo grilovaného lososa, aby mal na povrchu do chrumkava opečenú kožu.

Rada:

Losos musí byť pred vložením do panvice (gril) s rozohriatym olejom dostatočne osušený a koža dobre nasolená, nech sa neprilepí k panvici a koža zostane celistvá i chrumkavá. Pri špargli je dôležité správne uchovávanie v chladničke – pri teplote 3 – 6 °C. Jej zrezané konce musia byť ponorené vo vode, aby sa zbytočne nevysušila a vydržala vám naozaj dlho. Pre zachovanie osobitej chute a vzhľadu varíme špargľu tesne pred servírovaním a tzv. „na skus“.

Filet mignon so špargľovým šalátom a údeným vajíčkom

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 30 minút (s údeným vajcom 1 hodina)

Čo potrebujeme:

800 g hovädzej sviečkovice odležanej

soľ lupienková

čierne korenie čerstvo namleté

maslo

2 lyžice kačacej alebo husacej masti

350g zelenej špargle

1 väčší kaleráb

1 cukina

soľ

4 lyžice bieleho vinného octu

100 ml údeného oleja (alebo olivový)

hrst jedlých kvetov

zmes šalátov (frisée, šťaveľ listy a pod.)

5 vaječných žĺtkov

Postup prípravy:

1. Hovädziu sviečkovicu očistíme a osušíme. Nakrájame na porcie a potrieme rozpustenou masťou. Opečieme z oboch strán prudko na panvici na potrebný stupeň prepečenia (podľa chuti) a necháme odležať v teple na 55°C asi 15 minút (zabalené v alobale).
2. Výpek v panvici zastrekne červým vínom, necháme zredukovať a zahustíme kúskom studeného masla, ktoré metličkou rozmiešame a šťavu odstavíme.
3. Zelenú špargľu očistíme a pomocou škrabky nakrájame (nahobľujeme) na dlhé široké rezance.
4. Kaleráb očistíme a pokrájame na tenké plátky. Následne nakrájame na dlhé široké rezance (tak ako špargľu).
5. Cuketu umyjeme, nakrájame na tenké plátky a následne na široké rezance.
6. Jedlé kvety umyjeme, osušíme a natrháme na jednotlivé lístočky. Frisée šalát umyjeme, osušíme a jeho konce natrháme na drobné kúsky.
7. Špargľu, kaleráb, cuketu, frisée šalát, lístky jedlých kvetov a šťaveľ zľahka premiešame a dochutíme bielym vinným octom, soľou a údeným olejom. Opäť zľahka premiešame a ihneď podávame.
8. Oddelíme žĺtka od bielkov a žĺtka vložíme do malej misky s údeným olejom, aby boli úplne ponorené. Celú misku zabalíme do fólie a vložíme do rúry alebo iné teplé miesto na 55°C, a to aspoň na hodinu pred podávaním.
9. Opečený steak namočíme do šťavy a položíme na rozohriaty tanier, pridáme ešte šťavu .
10. Priložíme tri kôpky špargľového šalátu a na steak položíme zaúdený žĺtok, ktorý posolíme lupienkovou soľou.

Už štvrtý rok spája pri behu atletická mini-liga

Zabehal si plyšový lev aj olympionik

Text: Lucia Marcinátová

Účasť aj počasie také, že sa ani nespávalo. Posledný marcový víkend bol jarný slnečný i športový zároveň. Atletický klub HNTN otvoril sezónu tohtoročnej Atletickej mini-ligy, čiže pravidelných bežeckých sobôt v Dúbravke.

Atletická mini-liga v Dúbravke sa stáva už klasikou v rámci podujatí v mestskej časti. Na konci marca otvorila svoj štvrtý ročník a priniesla niekoľko noviniek. Leva Jakoba, elektronickú časomieru šprintu na 60 metrov, i medailu pre každého účastníka súťaže narodeného v roku 2011 a mladšieho.

„Lev je kráľ zvierat a atletika je kráľovná športu,“ priblížil výber maskota Radek Šatka, riaditeľ atletickej súťaže a organizátor z klubu HNTN. „Lev disponuje všetkým, čím aj dobrý atlét. Má silu a je tiež rýchly.“

Rýchlosť a silu bolo počas soboty 26. marca na tartanovom ihrisku Britskej školy skutočne vidieť. Športový areál za Lidlom sa zaplnil. Malými aj veľkými bežcami i športovou atmosférou. Na programe bola na úvod spoločná rozcvička s olympionikom Matúšom Kučerom i huňatým maskotom Jakobom, otvorenie podujatia viceprimátorkou Zdenkou Zaťovičovou a starostom Martinom Zaťovičom a potom jednotlivé behy podľa vekových kategórií na 60, 200 a 600 metrov.

Dúbravská Atletická mini-liga, usporiadateľsky zastrešená klubom Hraj na tie nohy, začala písať svoj štvrtý ročník. Cieľom súťaže, ktorú HNTN organizuje v spolupráci s mestskou časťou a Komisiou športu, je motivovať k pravidelnému pohybu a stretnutiu rôznych generácií pri športovaní. Najlepší bežci sa nevyhlasujú po podujatí každý mesiac, ale až na záver sezóny – na jeseň. V dlhodobej súťaži zbierajú podľa svojich umiestnení body – v jednotlivých kategóriách a disciplínach.

Atletická mini-liga bude pokračovať každý mesiac aj počas letných prázdnin až do októbra. Prichádzajú na ňu bežci aj spoza hraníc mestskej časti, a to pravidelne každý mesiac.

Foto: Katarína Cviková

Termíny mini-liga 2022

21. máj

25. jún

23. júl

27. august

17. september

22. október – veľké finále

Základná škola Nejedlého sa zapojila do programu Tréneri v škole

Tréneri aj pomôcky pre školu

Vysokoškólcami sa vracajú do základných škôl. V rámci programu Tréneri v škole pomáhajú pri hodinách telesnej výchovy na prvom stupni.

Základná škola Nejedlého sa zaradila medzi 110 škôl na celom Slovensku, ktoré sú v súčasnosti zapojené do programu Tréneri v škole. Cieľom programu, ktorý je podporovaný

Úradom vlády SR, a ktorého ambasádorom je splnomocnenec vlády pre mládež a šport SR - Karol Kučera, je skvalitnenie a zatraktívnenie hodín Telesnej a športovej výchovy zážitkovým spôsobom výučby, budovanie pozitívneho vzťahu k športu a prehĺbenie záujmu detí o šport i pohybové aktivity.

„Program zapája kvalifikovaných, vyškolených trénerov do vyučovacieho procesu hodín telesnej a športovej výchovy na 1. stupni základnej školy, ktorí v spolupráci s pedagógom rozvíjajú všestrannú pohybovú gramotnosť žiakov. Tréneri učiteľky nenahradzujú, ale pomáhajú s výučbou telesnej a športovej výchovy a zároveň pedagógov inšpirujú,“ priblížil koordinátor programu pre západné Slovensko Tibor Balga. „Žiaci sa zoznamujú s viacerými druhmi športovo-pohybových aktivít a športovým náčiním jednotlivých športov. Dôraz kladieme na hravú formu výučby a zapájanie čo najväčšieho počtu žiakov, s cieľom prehĺbiť ich záujem o rôzne pohybové aktivity.“

Program Tréneri v škole je založený na prepojení rôznych športov, a preto dochádza aj k pravidelnej rotácii trénerov.

„Naša škola je zapojená do projektu „Tréneri v škole“ od začiatku školského roka 2021/2022. Trénerské hodiny prebiehajú počas telesnej výchovy raz týždenne v piatich triedach na prvom stupni. Deti si cvičenie s trénerom obľúbili, naučia sa základy lokomócie, rytmiku, koordinačné základy a pravidlá loptových hier,“ dodala Miroslava Komorníková, riaditeľka Základnej školy Nejedlého. „Tento projekt je na našej škole vítaný, keďže aktívne podporujeme zdravý životný štýl detí, v ktorom pohyb a šport zohráva veľmi dôležitú úlohu pri posilnení fyzického a psychického zdravia.“

Zapojené školy dostávajú v rámci programu aj športové pomôcky, ktoré po pôsobení programu už v školách zostanú. Vo veľkých balíkoch školy získali napríklad penové oštepky, mini basketbalové koše, rôzne lopty, švihadlá, laná, obruče či mnohé iné športové vybavenie. V školskom roku 2022/2023 by sa mal program rozširovať v každom kraji o ďalších 10 škôl. Školy, ale aj tréneri, sa tak môžu zapojiť a vyplniť prihlášku na stránke www.trenerivskole.sk.

(tb)

[Prihlasovanie na športové podujatie seniorov je do 2. júna](#)

Park Pekníkova zaplnia športové hry

Po prestávke bude utorok 7. júna Park Pekníkova vyhradený dúbavským seniorom. Uskutoční sa tu štvrtý ročník Športových hier seniorov Dúbravky – Memoriál Ferka Švábu. V rámci podujatia sa bude konať Deň zdravia (zdravotnícka osвета a ukážky poskytovania prvej pomoci). Podujatie sa uskutoční pod záštitou starostu Martina Zaťoviča.

Záujemcovia sa môžu prihlásiť do 2. júna elektronicky na radaseniorov@gmail.com alebo na telefónnom čísle (6920 2550), a to v pondelok až v stredu medzi 10.00 – 12.00 hod. Prihlásiť sa môžete aj priamo v mieste konania podujatia. Akcia sa koná pri príležitosti Dňa matiek a Dňa otcov. Prezencia štartuje už o 8.15 a potrvá do 8.55 hod. Slávnostné otvorenie je na

programe o 9.00 hodine. Kto môže štartovať, nám prezradil predseda Komisie športu MZ Dúbravka Branislav Semančík: „Predovšetkým len obyvatelia Dúbravky. Seniorov sme rozdelili do troch kategórií: A (61 – 65 rokov), B (66 – 70 rokov) a C (71 a viac rokov). Muži a ženy sa budú hodnotiť samostatne. Rozhodujúce je, kto dovŕši daný vek v tomto roku bez ohľadu, či ho dosiahol v januári alebo dosiahne až v decembri. Súťažiteľ sa bude tradične v šesťboji - a to v behoch na 50 a 100 m, v hode granátom na cieľ, v hode medicinbalom do diaľky, v hode na basketbalový kôš a v streľbe futbalovou loptou na malú bránku.“

(pej)

Švehlík v Sieni slávy

Pred dvoma rokmi bol uvedený do Siene slávy dúbavského športu bývalý československý futbalový reprezentant, majster Európy Ján Švehlík. Štvornásobnému majstrovi republiky a víťazovi Československého pohára, dlhoročnému obyvateľovi našej mestskej časti, sa dostalo v minulom mesiaci ďalšieho uznania.

Mesiac marec býva v slovenskom futbale vždy spätý s udalosťou, počas ktorej sa skĺbi najhorúcejšia súčasnosť slovenského futbalu s jeho slávnou históriou. Stalo sa už krásnou tradíciou, že súčasťou galavečera s vyhlásením ankety Futbalista roka za uplynulý kalendárny rok je taktiež uvedenie ďalších laureátov Siene slávy slovenského futbalu. Spolu s J. Barmošom, F. Daučíkom, J. Kozákom st. a I. Stachom sa tejto pocty dostalo aj 72-ročnému Jánovi Švehlíkovi, rodákovi zo stredného Slovenska, ktorý má už dlhé roky slovanistické srdce a belasú krv. Švehlík odohral v najvyššej súťaži 296 zápasov a strelil v nich 79 gólov.

(pej)

Ocenená Denisa

Hlavné mesto v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom každoročne udeľuje ceny za šport v kategóriách Senior, Junior, Kolektív, Talent, Zdravotne znevýhodnený športovec a v tomto roku bola udelená aj Cena primátora.

Význam tohto oceňovania, ktoré sa teraz už pod novým názvom konal 28-krát, tak naberá na váhe. Jednou z ocenených bola aj účastníka minuloročných olympijských hier v Tokiu, lukostrelkyňa LK Bratislava Denisa Baránková. Tá skončila prvá v kategórii JUNIOR. Pripomíname, že Denisa bola nedávno na Galavečere osobností vyhlásená za najúspešnejšieho športovca Dúbravka za rok 2021.

(pej)

DBLS: Na čele trojka

Koncom marca sa začal už štvrtý ročník Dúbravskej bowlingovej ligy seniorov denných centier (DBLS). V úvodnom kole bojovali o víťazstvo dve družstvá. O 14 bodov ho napokon vyhralo DC/4. Druhé kolo má iného víťaza. Najmä zásluhou Jozef Barboríka, jeho ženy Eleny a Gajdoša triumfovala trojka, ktorá sa dostala do vedenia po dvoch kolách.

1. KOLO

1. DC/4 (M. Feketeová 111, D. Melicharková 92, M. Kadlečík 113, Ľ. Pokojný 140, M. Uhrák 113) 569 bodov; 2. DC/1 (Š. Bajteková 82, T. Vizinová 147, M. Klčová 48, P. Bellay 132, J. Petrovský 146) 555 bodov; 3. DC/3 (Ľ. Škoviera 98, V. Gajdoš 154, 3.E. Barboríková 93, J. Barborík 105, Zd. Zemánek 56) 506 bodov; 4. DC/2 (B. Búrik 110, E. Kurinová 91, M. Hargašová 92, M. Demková 82, E. Huráková 30) 405 bodov

Najlepší jednotlivci - muži: 1. V. Gajdoš (DC/3) 154, 2. J. Petrovský (DC/1) 146, 3. Ľ. Pokojný (DC/4) 140. Ženy: 1. T. Vizinova (DC/1) 147, 2. M. Feketeová (DC/4) 111, 3. E. Barboríková (DC/3) 93.

2. KOLO

1. DC/3 (Ľ. Škoviera 92, V. Gajdoš 133, 3. E. Barboríková 132, J. Barborík 165, F. Žilinský 84) 606 bodov; 2. DC/4 (M. Feketeová 113, D. Melicharková 104, M. Kadlečík 90, Ľ. Pokojný 122, M. Uhrák 90) 530 bodov; 3. DC/1 (A. Dosoudilová 85, Š. Bajteková 84, T. Vizinová 122, P. Bellay 101, J. Petrovský 111) 503 bodov; 4. DC/2 (B. Burik 109, E. Kurinová 57, M. Demková 89, A. Štulajtárová 54, A. Šaškovičová 45) 354 bodov

Najlepší jednotlivci - muži: 1. J. Barborík (DC/3) 165, 2. V. Gajdoš (DC/3) 133, 3. Ľ. Pokojný (DC/4) 122. Ženy: 1. E. Barboríková (DC/4) 132, 2. T. Vizinova (DC/1) 122, 3. M. Feketeová (DC/4) 113.

PO 2. KOLÁCH

Družstvá (DC): 1. DC/3 1112, 2. DC/4 1099, 3. DC/1 1058, 4. DC/2 759.. Muži: 1. V. Gajdoš (DC/3) 287, 2. J. Barborík (DC/3) 270, 3. Ľ. Pokojný (DC/4) 262, 4. J. Petrovský (DC/1) 257, 5. P. Bellay (DC/1) 233, 6. B. Burik (DC/2) 219. Ženy: 1. T. Vizinova (DC/1) 269, 2. E. Barboríková (DC/4) 225, 3. M. Feketeová (DC/4) 224, 4. D. Melicharková (DC/4) 196, 5. M. Demková (DC/2) 171, 6. Š. Bajteková (DC/1) 166.

(pej)

Už piaty ročník majstrovstiev Dúbravky seniorov v stolnom tenise

Piaty raz Raffayová, druhý Gajdoš

Zaúčasti 14 hráčov a hráčok, z toho bolo osem mužov, sa po trojročnej prestávke konali majstrovstvá Dúbravky seniorov v stolnom tenise. O prvenstvo v súťaži mužov a žien sa po rokoch opäť bojovalo v Dome kultúry Dúbravka. Tituly spred troch rokov obhajovali Mária Raffayová a Marián Gajdoš.

V oboch súťažiach, ktoré prebiehali na troch stoloch, sa hralo systémom každý s každým. Od prvého kola sa začali presadzovať v oboch kategóriách obaja najvyššie nasadení hráči. Preto do finálových súbojov vstúpili všetci štyria bez jedinej prehry. Po vyrovnaných stretnutiach sa obaja obhajcovia titulov znovu tešili z prvého miesta. V prípade Márie Raffayovej to bolo už piate prvenstvo. Čo znamená, že na turnaji doteraz ešte ani raz neprehrala. Marián Gajdoš si pripísal na svoje konto druhé prvenstvo v turnaji. Najstarším hráčom na turnaji bol 84-ročný Milan Svitok, ktorý skončil na druhom mieste.

Ceny pre najlepších v oboch kategóriách odovzdali starosta Martin Zaťovič, predseda komisie športu Branislav Semančík, vedúca Oddelenia sociálnych vecí a zdravotníctva Dominika Malačinová a koordinátorka Rady seniorov Zuzana Marková. Piaty ročník podujatia organizovali mestská časť Bratislava-Dúbravka, Rada seniorov v Dúbravke, komisia športu, Miestny odbor JDS a Dom kultúry Dúbravka.

KONEČNÉ PORADIE – ženy: 1. Mária Raffayová, 2. Natália Lišťáková, 3. Miroslava Ivančová, 4. Margita Gabaľová, 5. Mária Sýkorová, 6. Terézia Slatkovská. Muži: 1. Marián Gajdoš, 2. Milán Svitok, 3. Valent Kleberc, 4. Rudolf Zimányi, 5. Anton Móza, 6. Vladimír Gajdoš.

Medzinárodný STEEL BULLS UP v Dúbravke

Jeden z vrcholov sezóny pre malých Hobákov (U8) bol medzinárodný turnaj STEEL BULLS UP v maďarskom Dunaujvároši. Zúčastnilo sa ho 16 družstiev z 5 krajín. Predchodcom mladých Hobákov sa ho v minulosti podarilo vyhrať. A dokázali to aj v tomto roku! Cesta k víťazstvu ale nebola jednoduchá, keďže výkony všetkých družstiev mali stúpajúcu tendenciu. Hovorí o tom športový riaditeľ HOBY Branislav Semančík: „Grádovali aj výkony našich chlapcov, zverencov Ľubomíra Líšku. Veľkú podporu mali aj v hľadisku, za čo patrí poďakovanie rodinným príslušníkom malých Hobákov. Najlepším hráčom celého turnaja sa stal náš Miško Višňovský. Za najlepšieho hráča mladých Dúbravčanov bol vyhlásený Tomáš Líška. Skvelé výkony podávala v bránke Katka Vranová. Veľmi nás teší, že Hobáci sa dokázali presadiť individuálne aj kombinačne, povzbudzovali sa a bojovali jeden za druhého. Oslavy na ľade si poriadne užili.“

(pej)

Bedmintonisti nepostúpili do extraligy

Minuloročné bedmintonové súťaže družstiev na Slovensku sa pre COVID-19 dokončili až v marci tohto roka. Vo finálových kolách boli v hre aj dve družstvá Dúbravského bedmintonového klubu (ďalej (DBK), Áčko bojovalo v druhej lige, skupine západ, o účasť v baráži do extraligy, druhé družstvo o udržanie v tretej lige, skupine západ.

Prvé družstvo DBK po víťazstve, remíze a prehre skončilo na druhom mieste. Aj v nasledujúcej sezóne bude hrať v druhej lige - skupine západ. Víťazstvo vo finálovom kole bez straty zaznamenalo družstvo CEVA Trenčín a vybojovalo si postup do baráže o postup do extraligy. Najlepšou hráčkou DBK vo finále bola Lucia Vojteková, ktorá hrala vo všetkých stretnutiach ženskú a miešanú štvorhru a ani raz so svojimi partnermi neprehrala.

● VÝSLEDKY: BK MI Trenčín – DBK (body získali A. Chudic, T. Konárek – A. Chudic, N. Bálintová – L. Vojteková, T. Konárek – L. Vojteková) 4:4. Spojie Bratislava B DBK (T. Viglašský, A. Chudic, T. Viglašský _ A. Chudic, L. Konárek – M. Jánošík, N, Bálintová – L. Vojteková, L. Konárek – L. Voteková) 2:6. CEVA Trenčín – DBK (N. Bálintová – L. Vojteková, V. Konárek – L. Vojteková). Konečné poradie: 1. CEVA Trenčín 6, 2. DBK 3, 3.Spojie Bratislava B 2, 4. BK MI Trenčín 1,... 8. MBK PE Malinovo.

Rezerva DBK bojovala v skupine o 7. – 9. miesto. Oba svoje zápasy prehrala – so Sokolom Ilava (2:6) a s BK BAR-BAR Skalica (3:5). Skončila na poslednom, deviatom mieste. Víťazom tretej ligy, skupiny západ, bez straty sa stalo družstvo PBK Jakarta Bratislava pred Fénixom Bratislava B a Spojmi Bratislava C. O prípadnom zostupe DBK do štvrtej ligy rozhodnú výsledky vyšších súťaží a taktiež prihlášky družstiev do nich v novom ročníku.

(pej)

Dve z Bilíkovej

Začiatkom apríla sa hrali kvalifikačné zápasy o postup na ME volejbalistiek do 19 rokov. V rumunskom meste v Mioveni sa predstavili aj slovenské reprezentantky. V trojčlennej skupine najprv prehrali s domácim Rumunskom (1:3) a potom zvíťazili nad Dánskom (3:0). Víťazné Rumunsko postúpilo na ME priamo.

Naše dievčatá skončili na druhom mieste a prebojovali sa do tretej fázy kvalifikácie, ktorá sa bude hrať od 30. júna do 3. júla. Z nej na záverečný turnaj, ktorý sa uskutoční na prelome augusta a septembra v severomacedónskom Skopje, postúpia dve družstvá. V oboch našich zápasoch hrali v základnej zostave aj dve osemnásťročné hráčky ŠŠK Bilíkova Ema Štermenská a Nina Boledovičová. Obe hráčky v ostatnej sezóne hosťovali v prvoligovom VKP Bratislava

(pej)

Miška na festivale

V marci sa vo fínskom Vuokatti uskutočnila zimná časť Európskeho olympijského festivalu mládeže (EYOF), na ktorej nechýbali ani mladí slovenskí športovci. Do hokejovej nominácie SR '18 sa dostala tiež hráčka HOBY Bratislava Michaela Paulinyová, ako aj bývalá hráčka dúbavského klubu Zuzana Dobiašová. Naše mladé hokejistky obsadili na festivale konečné piate miesto.

(pej)